

Consell Comarcal
del Baix Ebre

II PLA DE POLÍTIQUES LGTBIQ+ DE LA COMARCA DEL BAIX EBRE 2025-2028

*"Com assolir la igualtat en l'àmbit de la diversitat sexual,
afectiva i de gènere"*

CONSULTORIA
DES DE 2011

Autoria

Coordinació del treball: *Consultoria MiT*

Margarida Almeida Parrilla

Alejandro Gómez Murcia

Amb el suport de:

Xavier-Joan Curto i Solé – tècnic de polítiques LGTBIQ+ (SAI - Baix Ebre)

Amb la col·laboració de:

Consell Comarcal del Baix Ebre

Índex

1. Presentació institucional.....	6
2. Introducció.....	7
3. Marc Conceptual.....	8
4. Marc legal.....	11
Normativa Catalana	11
Normativa estatal.....	13
Normativa europea.....	14
5. Metodologia.....	15
Fase 1. Avaluació de I Pla per la Diversitat Sexual i de Gènere.	15
Fase 2. Diagnosi LGTBI+ comarcal	15
Fase 3. Disseny i elaboració del Pla d'Acció.....	17
Fase 4. Presentació i aprovació final.....	18
5. Contextualització sociodemogràfica.....	19
Conclusions	26
6. Diagnosi.....	28
6.1. Qüestionari a la ciutadania.....	28
6.2. Organització comarcal i comunicació.....	36
a) Compromís institucional per les polítiques LGTBI+	37
b) Impuls de les polítiques de diversitat sexual i de gènere a la Comarca del Baix Ebre.	38
c) Comunicació inclusiva al Consell Comarcal del Baix Ebre	43
d) Conclusions	44
6.3. Visibilitat, participació i informació.....	45
a) Visibilitat de les persones LGTBI+ a la comarca del Baix Ebre	45
b) Participació de les persones LGTBI+	48
c) Informació i acompanyament a les persones LGTBI+ a la comarca del Baix Ebre	49
d) Conclusions	50
6.4. LGTBI-fòbia.....	50
a) Situació de l'LGTBI-fòbia al Baix Ebre.....	50
b) Conclusions	54

6.5.Cultura i diversitat cultural i religiosa	54
a) Festes i activitats culturals.	54
b) Diversitat cultural i religiosa.	57
c) Conclusions	61
6.6.Educació	61
a) Educació amb perspectiva LGTBI+.....	61
b) Conclusions	64
6.7.Mercat de treball	65
a) Drets laborals de les persones LGTBI+	65
b) Conclusions	68
6.8. Lleure, esport i salut	69
a) Perspectiva LGTBI+ i LGTBI-fòbia dins el lleure i l'esport a la comarca del Baix Ebre	69
b) Salut amb perspectiva LGTBI+ a la comarca del Baix Ebre.....	74
c) Conclusions	76
6.9. Acció social	77
a) Acció social i cicles de vida.....	77
b) Conclusions	77
7.Pla d'accions.....	Error!
No s'ha definit el marcador.	
a) Línia 1: Compromís institucional i impuls de polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre.....	79
b) Línia 2: Comunicació inclusiva.....	82
c) Línia 3: Visibilitat, participació i informació de les persones i entitats LGTBIQ+	84
d) Línia 4: Lluita contra la LGBTIQfòbia.....	86
e) Línia 5: Cultura i festes.....	87
f) Línia 6: Educació.....	88
g) Línia 7: Mercat de treball.....	90
h) Línia 8: Lleure, esports i salut.....	91
i) Línia 9: Acció social	93
8. Annexos.....	96

Annex 1. Informe d'avaluació del I Pla Comarcal per la Diversitat Sexual i de Gènere del Consell Comarcal del Baix Ebre - Mesures per a la Igualtat LGBTI+ (2020-2024). Octubre de 2024	96
Annex 2. Relació de les persones que han format part del Grup Motor de Seguiment del Pla LGBTI+	112
Annex 3. Relació de les persones i entitats entrevistades	113

1. Presentació institucional

La nostra comarca ha de ser un territori on tothom pugui viure i estimar en llibertat, sense por i amb orgull. Aquest **II Pla de Polítiques LGTBIQ+ de la Comarca del Baix Ebre 2025-2028, “Com assolir la igualtat en l'àmbit de la diversitat sexual, afectiva i de gènere”** (d'ara endavant el II Pla), que presentem és el resultat de l'esforç col·lectiu per assegurar que es promoguin els drets i les oportunitats per a totes les persones de la comarca, i possibilitant la visibilitat i el respecte a la diversitat afectiva, sexual i de gènere.

El Consell Comarcal del Baix Ebre aposta per una societat inclusiva i igualitària, on ningú no sigui marginat ni discriminat per qui és o per qui estima. Aquest II Pla no només planteja accions concretes per eradicar prejudicis i violències, sinó que també celebra la riquesa que la diversitat aporta al nostre teixit comunitari; continuant amb el nostre compromís de l'aposta política d'incorporar la mirada LGTBIQ+, amb la realitat de les persones LGTBIQ+ i amb la seva lluita contra la discriminació i l'LGTBI-fòbia.

Dins d'aquesta aposta es desenvolupen objectius per continuar amb les bases ja instaurades per l'anterior pla i incorporant-ne la transversalitat i la perspectiva interseccional com a elements vertebradors d'aquest. El II Pla de Polítiques LGTBIQ+ de la Comarca del Consell Comarcal del Baix Ebre, 2025-2028, incorpora diverses línies estratègiques (9 línies) relacionades amb els diferents àmbits d'anàlisi i 42 accions en total a realitzar.

Aquest II Pla comarcal serà aprovat en el Ple del Consell Comarcal, com a òrgan competent, i es traslladarà als respectius Ajuntaments perquè així puguin adherir-se i sigui el document municipal de referència en compliment de la Llei 11/2014 de 10 d'octubre per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.

Fem una crida a tothom a participar activament en aquesta causa. Només amb una ciutadania compromesa podem assegurar que els valors de la igualtat, el respecte i la dignitat siguin garants de la pluralitat a la comarca del Baix Ebre.

2. Introducció

L'any 2014 es va aprovar una llei pionera a Catalunya, la Llei 11/2014, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia. Aquesta llei exposa l'obligatorietat dels ens locals, comarcals i de la Generalitat a garantir el seu compliment i fer-la plenament efectiva en els àmbits que li siguin competència.

Recentment, s'ha aprovat també la Llei 4/2023, de 28 de febrer, per a la igualtat real i efectiva de les persones trans* i per a la garantia dels drets de les persones LGTBI+ en l'àmbit estatal, que reforça l'objectiu ja marcat per la llei catalana de desenvolupar i garantir els drets de les persones LGTBI+, a més d'evitar situacions de discriminació i violència, que permetin viure en plena llibertat la diversitat sexual i de gènere.

El Consell Comarcal del Baix Ebre va desenvolupar el 2020 el I Pla Comarcal per la Diversitat Sexual i de Gènere del Consell Comarcal del Baix Ebre- Mesures per a la Igualtat LGTBI (2020-2024), comproment-se amb la realitat de les persones LGTBI+ amb la seva lluita contra la discriminació i l'LGTBI-fòbia. Dins d'aquesta aposta per a la igualtat, el Consell Comarcal ha consolidat recentment el SAI Comarcal i ha incorporat més recursos perquè el seu desenvolupament sigui un èxit.

El present **II PLA COMARCAL DE POLÍTQUES LGTBIQ+ DE LA COMARCA DEL BAIX EBRE** 2025-2028 (d'ara endavant el II Pla), es desenvolupa amb l'objectiu de continuar les bases ja instaurades per l'anterior pla i incorporant-ne la transversalitat i la perspectiva interseccional com a elements vertebradors d'aquest.

Aquest és el tret de sortida per a l'elaboració del II Pla del Consell Comarcal del Baix Ebre, el qual té com a objectiu desenvolupar una estratègia d'acció que garanteixi els drets de les persones LGTBIQ+ de la comarca, a partir de la diagnosi LGTBI+ del territori, des de la perspectiva de sexo-afectiva, i gènere i incorporant les variables que fa referència a l'orientació sexual i identitat de gènere.

D'aquesta manera el Pla és un document que permetrà la planificació i posada en marxa d'accions concretes, a més de possibilitar el seu seguiment i l'avaluació d'aquestes.

El II Pla de Polítiques LGTBIQ+ de la Comarca del Consell Comarcal del Baix Ebre incorpora diverses línies estratègiques relacionades amb els diferents àmbits d'anàlisi i té la intenció d'incorporar la transversalitat de gènere i la perspectiva interseccional a l'ens comarcal.

Els objectius generals del II Pla del Consell Comarcal del Baix Ebre són:

- ☒ **Afirmar el compromís polític** del Consell Comarcal del Baix Ebre local per continuar treballant a favor de les polítiques LGTBI+.
- ☒ Aportar **coneixement de la realitat de la comunitat LGTBIQ+ de la comarca del Baix Ebre**.

- ☑ **Visibilitzar el grau d'acompliment del I Pla Comarcal per la Diversitat Sexual i de Gènere del Consell Comarcal del Baix Ebre.**
- ☑ Identificar agents principals que ja hi estan treballant.
- ☑ Conèixer el grau d'implantació de la diversitat afectiva-sexual i de gènere i el grau de coneixement del personal del Consell Comarcal.
- ☑ Identificar els principals projectes i les accions amb perspectiva LGTBIQ+ a la comarca.
- ☑ Fixar els **objectius específics** a assolir en els propers 4 anys i **determinar les estratègies i les accions** a adoptar per a la seva consecució.

3. Marc Conceptual

Abans de l'anàlisi de la diagnosi LGTBI+ cal dedicar un espai a posar en comú la terminologia relacionada amb la perspectiva de les diversitats afectivosexuals i de gèneres amb la qual treballarem¹.

- **Homosexual:** Persona que sent atracció sexual i/o emocional per persones del seu mateix sexe.
- **Heterosexual:** Persona que sent atracció sexual i/o emocional per persones de l'altre sexe.
- **Lesbiana:** Dona homosexual. Fa referència a una dona que se sent atreta emocionalment o físicament per dones.
- **Gai:** Home homosexual. Fa referència a un home que se sent atret emocionalment o físicament per homes.
- **Bisexual:** Fa referència a una persona que es pot sentir atreta emocionalment o sexualment per persones del sexe femení o masculí.
- **Trans*:** Persona que no s'identifica amb el gènere que li va ser assignat en néixer segons les seves característiques biològiques, sigui perquè se sent del gènere contrari o bé perquè la seva identitat no s'ajusta a les categories de gènere tradicionalment establertes. La forma *trans** s'utilitza com a paraigües i engloba tot el ventall de persones amb identitats de gènere no normatives (transgènere, transsexuals, queers, persones de gènere fluid, persones agènere, etc.). La forma *trans** tendeix a utilitzar-se com a denominació preferent dins l'àmbit LGTBIQ+, atès que es considera més neutra i més inclusiva.
- **Intersexual:** Condició de la persona que ha desenvolupat de manera natural qualsevol variació de les característiques biològiques sexuals amb relació als genitals

¹ Elaborat a partir del diccionari LGBT de Termcat, Optimot)

binaris de mascle o femella (cromosomes, variabilitat genètica o gonadal o diferències sexuals congènites).

- **Queer:** Dit de la persona que, d'acord amb la teoria queer, no subscriu la divisió binària tradicional dels gèneres i rebutja d'identificar-se amb un home o amb una dona o amb una orientació sexual específica.
- **LGTBIQ+:** acrònim que recull col·lectivament a les persones lesbianes, gais, trans*, bisexuals, intersexuals, queers i més.
- **LGTBI-fòbia:** És la por o l'avversió irracional contra les persones lesbianes, gais, trans*, bisexuals, intersexuals i queers.
- **Heteronormativitat:** Sistema de pensament que presumeix la heterosexualitat com a orientació sexual, negant així l'existència de relacions afectivosexuals entre persones del mateix sexe.
- **Cisgènere (cis):** Persona que s'identifica amb la identitat de gènere assignada en néixer. Col·loquialment (CIS) és el terme que fan servir majoritàriament les persones trans* per identificar les persones que no ho són i que es troben dins la norma de gènere.
- **Sexili:** És l'obligació que sent una persona del col·lectiu LGTBIQ+ de marxar a un altre lloc de residència per poder viure de manera lliure la pròpia identitat de gènere o orientació sexe-afectiva i/o romàntica. Es dona molt més en entorns rurals o pobles petits.
- **GSRDI:** Són les sigles de Gèneres, Sexualitats i Romanticismes Dissidents i Intersexuals. Aquest concepte fa referència a la diversitat que existeix pel que fa a experiències amb el gènere, orientacions sexe-afectives i orientacions romàntiques, a més d'incloure-hi a les persones intersexuals. És una evolució de la forma tradicional: LGTBIQ+.
- **Interseccionalitat:** Teoria que defensa que les diferents formes de discriminació, com ara l'homofòbia, el racisme i el sexisme, tenen punts de connexió en les causes i s'han d'estudiar de manera interrelacionada per poder combatre-les. Aquest terme va ser encunyat per l'advocada i acadèmica nord-americana, experta en drets humans, Kimberlé Williams Crenshaw.
- **Cisbinarisme/binarisme de gènere:** Sistema de pensament institucionalitzat que restringeix la divisió del sexe i el gènere a les categories de masculí i femení, les quals es perceben com a independents, oposades i immutables.
- **Heterocentrat/heteronormativitat:** sistema de pensament que presumeix que l'heterosexualitat és l'orientació sexual normal o natural i la privilegia per sobre de la resta d'orientacions.
- **Passing:** Anglisme cada cop més utilitzat (juntament amb el verb *to pass*) que s'usa per denominar el fet que una persona trans* passi desapercebuda en el gènere en què s'identifica. (Missé, 2015).

Per comprendre les diferents formes d'opressió, cal entendre que són quatre les dimensions del gènere, que totes quatre tenen la seva normativitat i les seves formes d'opressió quan hi ha algú que surt d'aquesta normativitat: el sexe, la identitat de gènere, l'expressió de gènere i l'orientació afectivosexual.

- **Sexe:** Defineix les característiques sexuals primàries i secundàries del cos (cromosomes, gònades, càrrega hormonal, genitals...). Tradicionalment s'ha classificat segons la concepció biològica binària de **mascle i femella**, malgrat haver-hi cossos fora d'aquesta lògica binària.
- **Identitat de gènere:** fa referència al gènere amb què una persona s'identifica, après culturalment i socialment, relacionat amb la lògica binària del sexe, establint tradicionalment el mascle amb l'**home** i la femella amb la **dona**. Això i tot, les persones **trans*** no s'identifiquen amb aquesta classificació, ja que exposen que el gènere atribuït en néixer en funció del sexe no es correspon amb la identitat sentida. D'altra banda, les formes d'identificació de gènere no es limiten al binarisme de dona i home, ja que hi ha persones que no s'identifiquen com a dones ni homes (**no binàries**).
- **Expressió de gènere:** Són els comportaments, rols, roba, aficions i gestualitat d'una persona. Es relacionen culturalment i socialment amb la lògica binària de dona i home, marcant una accentuada divisió entre els comportaments associats a la **feminitat** i la **masculinitat**. Aquesta expressió no té per què relacionar-se amb la identitat de gènere.
- **Orientació afectivosexual:** es relaciona amb l'objecte de desig de les persones i pot ser **heterosexual**, **bisexual** o **homosexual** (gai o lesbiana). Tot i les diferents tipus d'orientació, a nivell social s'acostuma a pressuposar la heterosexualitat, que és l'orientació sexual normativa.

4. Marc legal

Normativa Catalana

La Llei 11/2014, de 10 d'octubre, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i transfòbia, aprovada pel parlament de Catalunya, instaura les bases d'un marc jurídic català en matèria LGTBIQ+. La Llei busca, mitjançant la incorporació de polítiques que evitin situacions de discriminació i violència envers les persones LGTBIQ*, garantir els drets i el lliure desenvolupament de les persones sense que hagin de patir discriminacions per la seva orientació sexual, expressió de gènere o identitat de gènere.

La lluita contra l'LGTBI-fòbia és un dels principals objectius de la Llei, tal com explica el seu preàmbul. Per tant, serà clau la implantació de polítiques públiques que impulsin l'erradicació de l'homofòbia, la lesbofòbia, la bifòbia i la transfòbia.

Aquesta mateixa Llei expressa l'obligatorietat dels ens locals i la Generalitat de la implementació de polítiques públiques que promoguin la igualtat efectiva de les persones LGTBIQ+. **Mitjançant aquestes obligacions s'han configurat les línies estratègiques del II Pla de Polítiques LGTBIQ+ de la Comarca del Consell Comarcal del Baix Ebre, 2025-2028.**

L'article 3.2 exposa l'obligatorietat de la Generalitat i les administracions públiques locals a "garantir el compliment d'aquesta llei i promoure les condicions per a fer-la plenament efectiva en els àmbits competencials respectius".

D'altra banda, a l'article 6 insta a vetllar per la formació especialitzada als i les professionals, i per garantir el coneixement i la sensibilització vers a les persones LGTBI+. A la mateixa llei, l'article 9 exposa la necessitat de **crear un òrgan coordinador de les polítiques LGTBIQ+ que pugui oferir un servei d'atenció integral (SAI)** per atendre i assessorar les persones LGTBIQ+ i "*donar respostes adequades, àgils, properes i coordinades a les necessitats d'aquestes persones*".

El títol II de la Llei incideix en les polítiques públiques perquè promoguin la igualtat efectiva de les persones LGTBIQ+. És l'article 10 el que recull la necessitat de sensibilització i formació de les administracions públiques catalanes, sobretot dirigida a professionals que fan tasques de "*prevenció, detecció, atenció, assistència i recuperació en els àmbits de la salut, l'educació, el món laboral, els serveis socials, la justícia i els cossos de seguretat, l'esport i el lleure, i la comunicació*". De la mateixa manera, **en l'article 11, queda recollit el deure d'intervenció de les persones professionals dels àmbits esmentats anteriorment i que tinguin coneixement d'una situació de risc o una sospita fonamentada de discriminació o violència per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere.**

És a l'article 11.2 on la Llei configura l'elaboració d'un protocol específic d'actuació. El Protocol que desplega el deure d'intervenció de les persones que treballen a les administracions

públiques de Catalunya per a fer efectiu l'abordatge de l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia a Catalunya, veu la Llei 11/2014, de 10 d'octubre, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia, l'article 12.3 parla de la coeducació i exposa que *"el principi de coeducació s'ha d'incorporar als plans d'acció tutorial i als plans i reglaments de convivència dels centres educatius"* per tal de revertir els efectes d'una educació sexista, androcèntrica i heteropatriarcal i dota d'eines per erradicar les discriminacions per raó de sexe, identitat o expressió de gènere a les aules.

Tornant a La Llei 11/2014, de 10 d'octubre, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia, l'article 12.3 parla de la coeducació i exposa que *"el principi de coeducació s'ha d'incorporar als plans d'acció tutorial i als plans i reglaments de convivència dels centres educatius"* per tal de revertir els efectes d'una educació sexista, androcèntrica i heteropatriarcal i dota d'eines per erradicar les discriminacions per raó de sexe, identitat o expressió de gènere a les aules.

En relació amb la cultura, el lleure i l'esport, l'article 14 recull el deure de les administracions públiques de Catalunya a vetllar per la *"incorporació d'activitats per a la no-discriminació per raons d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere als àmbits de la cultura, el lleure i l'esport"*.

Pel que fa a la salut en clau LGTBI, l'article 16 exposa l'obligatorietat d'incorporar la perspectiva de gènere al sistema de salut i tenir en compte les necessitats específiques de les persones lesbianes, gais, transgènere i intersexuals *"amb la finalitat de garantir-los el dret a rebre l'atenció sanitària i a gaudir dels serveis de salut en condicions objectives d'igualtat"*. En aquesta línia, les administracions públiques catalanes han de *"vetllar perquè la política sanitària sigui respectuosa amb les persones LGTBI"* i elaborar estratègies i polítiques que vetllin pels problemes de salut específics del col·lectiu. Un altre punt important pel que fa a la salut LGTBI és l'article 16.3.d, el qual recull que les administracions públiques han de crear mecanismes de participació de les persones, entitats i associacions LGTBI+ en les polítiques relatives a la salut sexual.

El capítol III, títol II, parla del mercat de treball i de l'obligatorietat de garantir el dret d'igualtat de tracte i oportunitats de les persones LGTBI, així com de les actuacions i mesures per a fomentar l'ocupació. L'article 20.1 fa referència a la necessitat del departament competent en matèria de treball a incorporar en les seves polítiques *"el dret de les persones a no ésser discriminades per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere"*. El mateix article, a l'apartat d), exposa la necessitat de *"desplegar estratègies per a la inserció laboral de les persones transgènere"*.

El capítol IV del títol II està dedicat a les famílies LGTBI assegurant la protecció jurídica i la no discriminació d'aquestes. D'altra banda, la Llei dedica el títol III a la transidentitat i la intersexualitat i, finalment, el títol IV fa referència als mecanismes sancionadors que contempla la Llei per tal de garantir el dret a la igualtat.

Continuant amb la legislació LGTBI+ en l'àmbit català, la **Llei 17/2020 del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista**, modifica l'article 2.2 incloent dins la Llei a les dones, nenes i adolescents transgènere.

D'altra banda, modifica l'apartat g) de l'article 7 incloent la interseccionalitat. A la modificació exposa que la violència masclista provoca un impacte agreujat i diferenciat quan ocorre amb altres motius de discriminació com l'orientació sexual o la identitat de gènere, entre d'altres.

Finalment, aquesta llei també modifica l'article 70 on exposa que "Totes les mesures i el reconeixement de drets que aquesta llei assenyalen han de respectar la diversitat de gènere" i que "Les dones transgènere que no tenen la menció de sexe registrada com a dona en la documentació oficial s'equiparen, als efectes d'aquesta llei, a les altres dones que han patit violència masclista en la mesura que es reconeixen com a dones".

Per finalitzar amb la legislació dins l'àmbit català cal citar la **Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no discriminació**, que té per objectiu *"establir els principis i regular les mesures i els procediments per a garantir i fer efectius el dret a la igualtat de tracte i a la no-discriminació, el respecte a la dignitat humana i la protecció davant qualsevol forma, acte o conducta de discriminació que es doni en l'àmbit territorial d'aplicació d'aquesta llei per raó de [...] sexe, orientació, identitat sexual i de gènere o expressió de gènere; [...] Alhora, pretén promoure l'erradicació [...] del sexisme; de l'homofòbia o la lesbofòbia, la gairfòbia, la transfòbia, la bifòbia, la intersexofòbia o la LGTBI-fòbia, i de qualsevol altra expressió que atempti contra la igualtat i la dignitat de les persones."*

Normativa estatal

Pel que fa a la normativa dins l'Estat Espanyol cal destacar la recent incorporació d'una llei pròpia en l'àmbit LGTBI+. Es tracta de la Llei 4/2023, de 28 de febrer, per a la igualtat real i efectiva de les persones trans* i per a la garantia dels drets de les persones LGTBI.

L'objectiu de la Llei 4/2023 és "desenvolupar i garantir els drets de les persones lesbianes, gais, bisexuals, trans* i intersexuals (d'ara endavant, LGTBI+) erradicant les situacions de discriminació, per assegurar que a Espanya es pugui viure l'orientació sexual, la identitat sexual, l'expressió de gènere, les característiques sexuals i la diversitat familiar amb plena llibertat".

Aquesta llei defineix les polítiques públiques que garantiran els drets de les persones LGTBI+ i també recull una demanda històrica de les associacions LGTBI+, que durant dècades han liderat i impulsat la reivindicació dels drets dels col·lectius.

La llei permet consolidar el canvi de concepció social sobre les persones LGTBI i busca crear referents positius per entendre la diversitat com un valor, promovent els valors d'igualtat i respecte i estenent la cultura de la no-discriminació davant de l'odi i el prejudici.

Concretament, la llei té els objectius de garantir i promoure el dret a la igualtat real i efectiva de les persones lesbianes, gais, trans*, bisexuals i intersexuals, així com de les seves famílies; establir els principis d'actuació dels poders públics i regular els drets i deures de les persones físiques i jurídiques, tant públiques com privades; preveure mesures específiques destinades a la prevenció, correcció i eliminació, en els àmbits públic i privat, de tota forma de discriminació, així com fomentar de la participació de les persones LGTBI+ a tots els àmbits

de la vida social i a la superació dels estereotips que afecten negativament la percepció social d'aquestes persones; regular el procediment i els requisits per a la rectificació registral relativa al sexe i, si s'escau, nom de les persones, així com els seus efectes, i preveure mesures específiques derivades d'aquesta rectificació en els àmbits públic i privat.

La present Llei regula també la no discriminació en l'àmbit laboral de les persones LGTBI+, ja sigui en l'accés a la feina com en el dia a dia d'aquestes amb l'obligatorietat de les empreses de més de 50 persones treballadores a tenir un pla i un protocol LGTBI.

Finalment, cal destacar dins la Llei, els articles 16 i 19, que exposen les claus per a la protecció i promoció de la salut de les persones LGTBI; els articles 20 i 22, que fan menció a la diversitat LGTBI en l'àmbit educatiu i l'article 26, que regula l'àmbit de l'esport.

Altres lleis estatals que han incorporat canvis importants en matèria LGTBI+ són:

- Llei Orgànica 10/1995, del 23 de novembre incorpora en el Codi Penal l'agreujant de la responsabilitat criminal als delictes motivats per l'orientació o identitat sexual i les mesures penals específiques.
- Llei 62/2003, del 30 de desembre: de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social. Regula la igualtat de tracte i la no discriminació laboral per raó d'orientació sexual.
- Llei 13/2005, de l'1 de juliol: modifica el Codi Civil i permet el matrimoni entre persones del mateix sexe.
- Llei 14/2006, de 26 de maig: regula els drets de les dones lesbianes sobre les tècniques de reproducció humana assistida.

Normativa europea

En l'àmbit europeu es destaquen les següents iniciatives legislatives en matèria LGTBI.

- Tractat d'Amsterdam de 1997, de 2 d'octubre: l'article 6a exposa l'adopció de mesures per lluitar contra la discriminació per raó de sexe i d'orientació sexual.
- Les resolucions del Parlament Europeu, del 8 de febrer de 1994, del 18 de gener de 2006 i del 24 de maig de 2012: fan referència a la igualtat de drets de lesbianes, gais i a la lluita contra la discriminació i l'homofòbia.
- La Directiva 2000/78/CE del Consell, de 27 de novembre del 2000, relativa a l'establiment d'un marc general per a la igualtat de tracte al treball i l'ocupació.
- La Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea, del 2000: a l'article 21 prohibeix tota discriminació per raó de sexe o orientació sexual.

5. Metodologia

Per a poder realitzar el II Pla de Polítiques LGTBIQ+ de la Comarca del Consell Comarcal del Baix Ebre, 2025-2028, s'han seguit 3 fases de treball que es detallen a continuació:

Cadascuna de les fases s'ha dut a terme amb la premissa que **el II Pla Comarcal esdevingui un pla transversal, participatiu i innovador.**

Fase 1. Avaluació de I Pla per la Diversitat Sexual i de Gènere.

El primer pas per elaborar el II Pla Comarcal ha estat formar la Comissió Comarcal LGTBI+, formada pel personal tècnic de les principals àrees del Consell Comarcal del Baix Ebre, com a grup de referència comarcal.

Aquesta Comissió Comarcal LGTBI+ ha estat formada per les professionals de: - Consellera d'Igualtat i Feminisme del CCBE – Gerència – Coordinació Àrea Serveis a les Persones – Coordinació Serveis Socials - Coordinació SIAD – Equitat – Premsa/Difusió Corporativa - Promoció Empresarial i Polítiques d'Ocupació -Pla Envel·liment Km0 – Persones Migrades - SEAIA - Joventut -SAI – Consultoria MIT.

Seguidament s'ha dut a terme la Avaluació del I Pla per a la Diversitat sexual i de gènere. Aquesta fase ha consistit en aprofundir en el coneixement del grau de desenvolupament del Pla vigent, detectant punts forts i febles del pla en vigor i coneixent quines són les accions que no s'han pogut dur a terme. Aquesta avaluació s'ha plasmat en un informe (Veure Annex: 1)

Fase 2. Diagnosi LGTBI comarcal

L'objectiu de la diagnosi en els diferents àmbits d'acció previstos ha estat la detecció dels punts forts i febles en el desplegament de les polítiques LGTBI+ a la comarca. L'objectiu final ha estat consensuar una radiografia comarcal des de la perspectiva LGTBI+, amb l'objectiu d'assentar les bases per al disseny del Pla d'Accions.

La metodologia emprada ha estat la combinació de tècniques qualitatives i quantitatives per tal d'aprofundir, al màxim, en el coneixement dels àmbits d'anàlisi i actuació, que són els següents:

Taula 1. Àmbits d'acció

Àmbits d'Acció
1. Organització comarcal i comunicació
2. Visibilitat, participació i informació
3. LGTBI-fòbia
4. Cultura i diversitat cultural i religiosa
5. Educació
6. Mercat de treball
7. Lleure, esport i salut.
8. Acció social

Font: Elaboració pròpia.

Taula 2. Metodologia utilitzada.

Tècnica	Objectius
Recollida de documentació	S'ha recollit la documentació d'interès disponible a les diferents àrees del Consell Comarcal i de les entitats per valorar el grau d'implementació de les polítiques LGTBIQ+.
Entrevistes individuals i grupals semi-estructurades	Aquestes entrevistes tenen per objectiu apropar-se al coneixement i la percepció de la realitat i de les necessitats, de les persones LGTBI, tot i que també de la població en general. Així, el disseny dels guions de les entrevistes s'ha dirigit a personal tècnic del Consell Comarcal. S'han realitzat entrevistes a: • Personal tècnic del SIAD. • Personal tècnic de l'àrea d'Equitat. • Personal tècnic del SAI.

Focus group	S'ha realitzat un focus grup amb representants de les entitats i associacions LGTBI+ de la comarca. L'objectiu ha estat el de fer un apropament al coneixement i la percepció de la realitat i de les necessitats, de les persones LGTBI+. En el focus grup han participat 3 associacions diferents: • Associació cultural LGTBI+ OkayProductions • La Bassa Mar • URVisibles
Enquesta Participació ciutadana	Per tal d'analitzar la percepció de la realitat de la comarca en l'àmbit LGTBI+ s'ha realitzat un qüestionari on-line per tal de copsar molta informació sobre la percepció, les necessitats i les possibles accions futures LGTBI+. Aquesta enquesta, amb una estructura clara i breu, s'ha adreça a tota la població de la comarca i s'ha consensuat amb el Consell que ha apropiat amb tauletes l'enquesta a les places dels pobles per tal que no es generés un biaix digital.
Reunions de Comissió	S'han dut a terme diverses reunions de treball tècniques amb la Comissió. Aquestes reunions han permès elaborar una diagnosi de gènere més acurada, així com recollir les diferents propostes i prioritats dins el Consell.

Fase 3. Disseny i elaboració del Pla d'Acció

Una vegada finalitzada la fase de diagnosi i amb els resultats del municipi, s'activa aquesta fase que construeix i planifica, de manera estratègica, la proposta d'actuació comarcal. És a dir, s'han formulat les mesures adequades fixant prioritats i desenvolupant un pla d'accions ambiciós i realista.

Els àmbits d'accions del II Pla de Polítiques LGTBIQ+ de la Comarca del Consell Comarcal del Baix Ebre, 2025-2028 són, com en el cas de la diagnosi:

- 1. Organització comarcal i comunicació**
- 2. Visibilitat, participació i informació**
- 3. LGTBI-fòbia**
- 4. Cultura i diversitat cultural i religiosa**

5. Educació

6. Mercat de treball

7. Lleure, esport i salut

8. Acció social

Dins de cada àmbit, les accions van acompanyades de la informació necessària per a crear un sistema d'indicadors que facilitin l'avaluació i el seguiment del Pla Local per a la diversitat sexual i de gènere. Aquesta informació **incorpora la descripció de les accions, la temporalització, les àrees responsables de dur-les a terme i els propis indicadors de seguiment.**

Fase 4. Presentació i aprovació final

En aquesta última fase de treball s'ha presentat públicament els resultats de l'elaboració del II Pla Comarcal Polítiques LGTBIQ+ per donar a conèixer les prioritats principals i cercar complicitats tant amb les entitats i la ciutadania, com amb el personal del Consell Comarcal.

Per cloure, el II Pla Comarcal de Polítiques LGTBIQ+ ha rebut la seva aprovació al ple comarcal de desembre de 2024. Això ha representat la posada en marxa per a la implementació de les accions i el seu seguiment i avaluació anual i quadriennal.

5. Contextualització sociodemogràfica

El Baix Ebre és una comarca de la província de Tarragona, situada a l'extrem meridional de Catalunya. Forma part d'una regió natural al voltant del riu Ebre coneguda com a Terres de l'Ebre, té una superfície de 991,6km² i està formada per un total de 14 municipis i 81.334 habitants. Limita al nord-est amb la Terra Alta, al nord amb Ribera d'Ebre i el Baix Camp, a l'oest amb el Matarranya (província de Terol) i al sud amb el Montsià. Dins la comarca del baix Ebre hi ha dos parcs Naturals: El Parc Natural dels Ports i el Parc Natural del Delta de l'Ebre.

La capital de la comarca és Tortosa, que esdevé el municipi més extens i poblat de la comarca amb 34.864 habitants i 218,51 km².

Font: Consell Comarcal del Baix Ebre.

La població total de la comarca és de 81.334 habitants, segons l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT) a partir del Padró continu de l'INE de l'any 2023, sent una població bastant equitativa en matèria de presència d'ambdós sexes tot i que hi ha un predomini sostingut en el temps del sexe masculí.

Taula 3. Població del Baix Ebre, per sexe (2023).

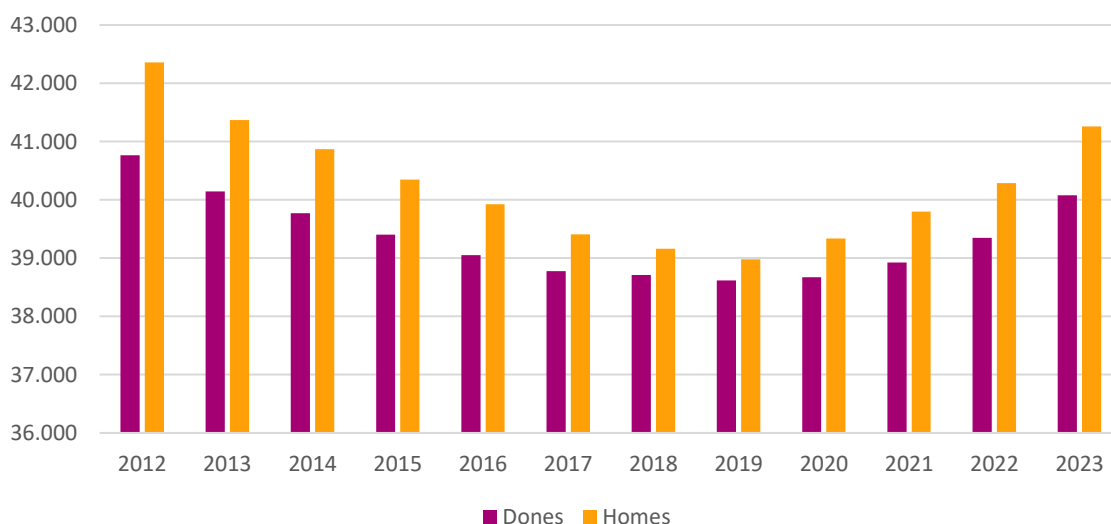
Població, per sexe	Població
Dones	40.076 (49,5%)
Homes	41.258 (50,5%)
Total d'habitants	81.334 (100%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (2023).

Entre els municipis, destaquen especialment, Tortosa, la capital, amb 34.639 habitants, el que representa un 42% de la població del Baix Ebre; Deltebre (11.818), Roquetes (8.302) i l'Ametlla de Mar (7.328), que representen conjuntament un 76,67% de la població del Baix Ebre. La resta de municipis tenen una població inferior als 5.000 habitants, dels quals 5 municipis estan per sota dels 1.000 habitants.

La comarca, que havia patit des de l'any 2012 un continu decreixement de la seva població, ha notat un progressiu increment de la seva població, tant autòctona com persones migrades, des de l'any 2019.

Gràfic 1. Evolució de la població del Baix Ebre per sexes. 2012-2023

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (2024).

L'Aldea i Alfara de Carles són els dos municipis amb més predomini del sexe masculí amb dades de l'any 2023, amb un 54% i 53% respectivament. Tanmateix, les poblacions més feminitzades són Benifallet i Xerta amb un 51%

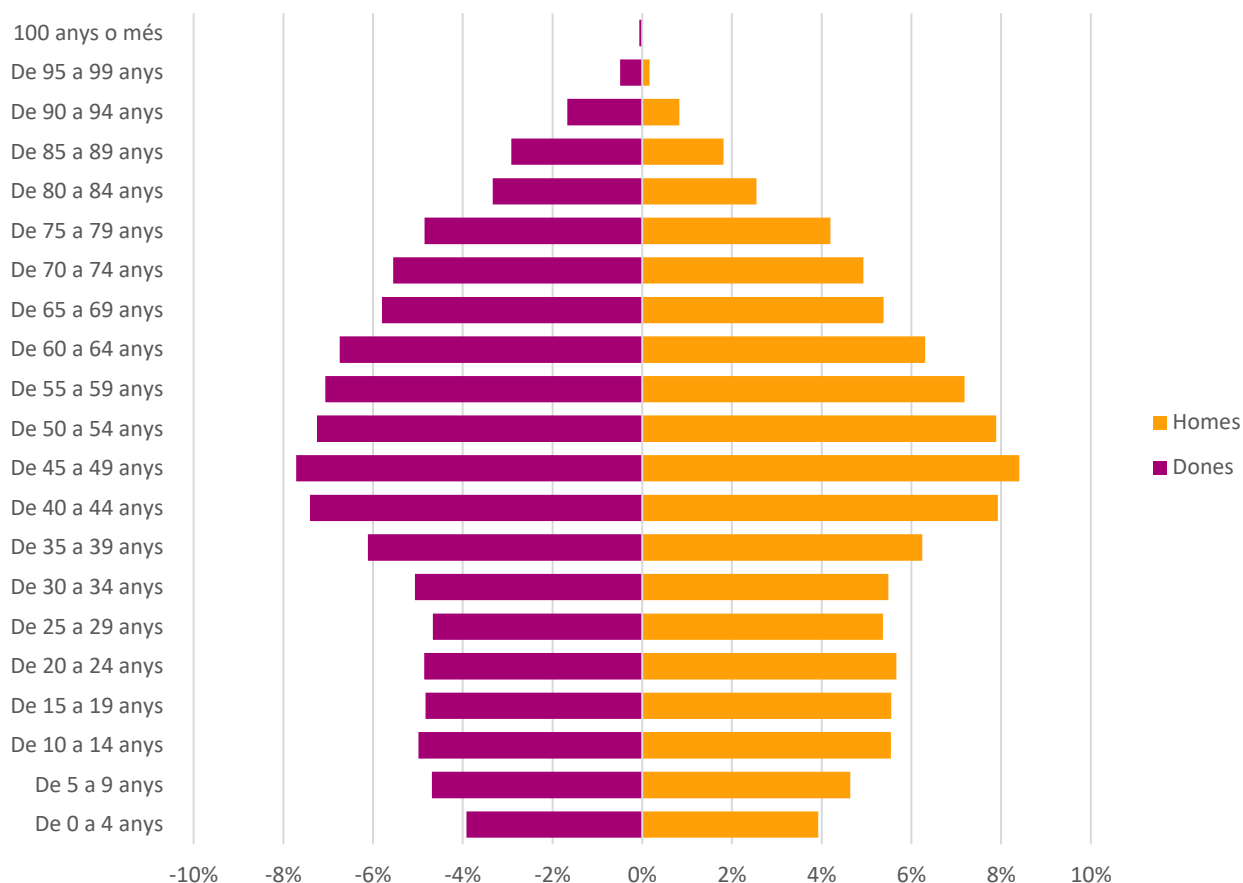
Taula 4. Distribució per municipis i sexe. 2023.

Municipi	Total	Dones	Homes
L'Aldea	4.487	46%	54%
Aldover	879	49%	51%
Alfara de Carles	364	47%	53%
I'Ametlla de Mar	7.330	49%	51%
L'Ampolla	3.631	49%	51%
Benifallet	736	51%	49%
Camarles	3.365	49%	51%
Deltebre	11.834	50%	50%
Paüls	558	49%	51%
El Perelló	2.913	48%	52%
Roquetes	8.298	48%	52%
Tivenys	914	49%	51%
Tortosa	34.864	50%	50%
Xerta	1.161	51%	49%
Total	81.334	49%	51%
Total	81.334	40.076	41.258

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (2023).

Pel que fa a la distribució per edats, s'observa que la franja entre 40 i 65 anys aglutina gran part de la població, el que significa que és una població relativament envellida.

Gràfic 2. Piràmide poblacional del Baix Ebre (2023)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (2023).

Pel que fa als percentatges de distribució per edats, es pot observar que la població del Baix Ebre menor de 15 anys és d'un 14%, en contrast amb el 22% de la població de més de 65 anys. Aquestes dades mostren una població relativament envellida, que es repeteix a tots els municipis de la comarca, destacant sobretot Benifallet com a població més envellida, amb un 33% de persones de més de 65 anys i només un 7% de menors de 15. Això implica una diferència percentual del 26% entre la població més jove i la més gran.

Al cantó oposat trobem Roquetes i posteriorment Tortosa. Amb una diferència percentual de només el 3% i el 6% respectivament i, per tant, convertint-se en poblacions més equilibrades pel que fa a l'envelliment i la natalitat.

Taula 5. Distribució de la població per edats i sexe als municipis (2023)

Municipi	De 0-14 anys		De 15-29 anys		De 30-64 anys		Més de 65 anys	
	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes
L'Aldea	6%	8%	7%	10%	22%	27%	11%	9%
Aldover	4%	5%	6%	7%	22%	25%	16%	14%
Alfara de Carles	5%	4%	6%	6%	22%	30%	15%	13%
l'Ametlla de Mar	6%	6%	7%	8%	23%	24%	13%	12%
L'Ampolla	6%	6%	6%	7%	24%	25%	14%	13%
Benifallet	5%	3%	6%	8%	22%	23%	19%	15%
Camarles	6%	7%	7%	8%	23%	26%	13%	11%
Deltebre	6%	7%	7%	8%	24%	25%	12%	10%
Paüls	5%	7%	7%	4%	21%	23%	17%	17%
El Perelló	7%	7%	6%	7%	23%	25%	13%	12%
Roquetes	7%	8%	8%	9%	24%	26%	10%	8%
Tivenys	5%	5%	7%	8%	21%	25%	16%	13%
Tortosa	7%	8%	7%	9%	23%	25%	12%	9%
Xerta	6%	4%	7%	8%	23%	24%	16%	13%
Total Comarcal	7%	7%	7%	8%	23%	25%	12%	10%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (2023).

La població estrangera al Baix Ebre representa el 19% de la població total, amb una diferència de 2 punts entre homes i dones. En conclusió, la població estrangera masculina supera a la femenina en la majoria dels municipis.

Taula 6. Població estrangera empadronada al Baix Ebre. 2023.

	Dones	Homes	Total
Població total	40.076	41.258	81.334
Població estrangera	7.135	8.421	15.556
Percentatge	18%	20%	19%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (2023).

Si veiem el detall dels municipis, Alfara de Carles és l'únic municipi on la diferència de dones estrangeres empadronades supera àmpliament la d'homes estrangers empadronats. Tanmateix, el municipi de l'Aldea destaca en el sentit contrari.

Taula 7. Població estrangera empadronada als municipis del Baix Ebre. 2023.

Municipis	Percentatge Dones	Percentatge Homes	Total en xifres	Percentatge respecte al total de la població
L'Aldea	36%	64%	1.067	24%
Aldover	46%	54%	98	11%
Alfara de Carles	60%	40%	35	10%
l'Ametlla de Mar	49%	51%	1.730	24%
L'Ampolla	51%	49%	896	25%

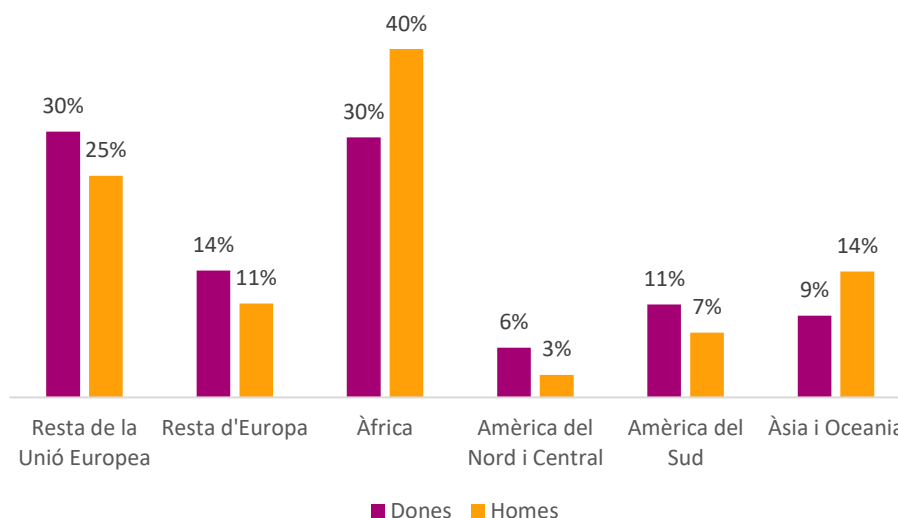
Benifallet	48%	52%	119	16%
Camarles	49%	51%	579	17%
Deltebre	49%	51%	1.366	12%
Paüls	42%	58%	43	8%
El Perelló	47%	53%	822	28%
Roquetes	46%	54%	1.327	16%
Tivenys	47%	53%	160	18%
Tortosa	45%	55%	7.199	21%
Xerta	52%	48%	115	10%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (2023).

A la distribució de la població estrangera segons el continent d'origen, destaca la immigració europea i africana que assoleixen en conjunt un 75% de la població migrant del Baix Ebre.

En desagregar les dades per sexe s'observen diferències, destacant un major nombre de dones migrades del conjunt d'Europa i Amèrica mentre que les persones provinents d'Àfrica, Àsia o Oceania són majoritàriament homes.

Gràfic 3. Població estrangera per continents i sexe.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (2023).

Conclusions

Cal tenir en compte en la diagnosi la realitat sociodemogràfica del Baix Ebre.

- **La major part de la població es distribueix en poblacions de menys de 10.000 habitants**, 10 poblacions de les 14 totals estan per sota dels 5.000 habitants i d'aquestes 10, n'hi ha 5 que en tenen menys de 1.000. **Aquest fet incrementa el risc de patir *sexili*, fenomen pel qual algunes persones del col·lectiu LGTBI+ abandonen el seu municipi d'origen per traslladar-se a ciutats més grans** on sigui possible viure públicament la seva sexualitat i la seva identitat de gènere.
- La distribució de la població assenyala un envelliment de la població relativament elevat, especialment en alguns pobles.
- La població té el seu gruix en la franja de 40 a 65 anys, el que fa suposar que també hi haurà un major nombre de persones LGTBI+ en aquesta franja d'edats.
- Pel que fa al gènere, la distribució de la població entre dones i homes és equilibrada, tot i que cal destacar que les **dades disponibles només contemplen la població en la categoria de dona i home, per tant, les identitats de gènere que surten del sistema binari no queden recollides i no es poden presentar en el present Pla.**

- La població estrangera és del 19% (IDESCAT-2023, Pla de Migracions, Refugi i Antiracisme CCBE 2024-2025) una xifra que caldrà tenir en compte a l'hora **d'avaluar les diferències culturals i religioses que poden existir per a les persones LGTBI+ de diversos orígens.**
- Segons les mateixes fonts, observem que la majoria de les persones estrangeres del Baix Ebre procedeixen, en primer lloc, d'Àfrica i, en segon lloc, de la resta de la Unió Europea.

6. Diagnosi

6.1. Qüestionari a la ciutadania.

La metodologia emprada per a la recollida de dades quantitatives relatives a l'estat de la comarca del Baix Ebre en relació amb la diversitat sexoafectiva i de gènere, es basa en la realització d'un qüestionari en línia.

L'enquesta ha estat publicada des del dia 22 de juliol fins al 31 d'agost de 2024 i s'ha fet difusió de la mateixa a través de xarxes socials, la pàgina web del consell comarcal, mitjants de comunicació comarcals i presencialment en mercats locals. La participació total ha estat de 65 persones.

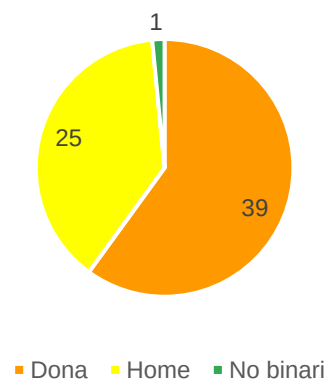
El qüestionari es destina a recollir la percepció de la ciutadania amb relació a les persones LGTBI+ amb els espais i serveis disponibles a la comarca i observar-ne les diferències que poden donar-se segons l'orientació sexual i la identitat de gènere de la persona que realitza el qüestionari. A més a més, té també l'objectiu d'observar si la comarca del Baix Ebre és un espai lliure de discriminacions LGTBI-fòbiques.

A continuació s'exposen les principals dades demogràfiques que es relacionen amb el perfil de la població enquestada. En les successives fases de la diagnosi es detallaran i analitzaran les qüestions relacionades amb cada àmbit d'acció previst.

Gràfic 4. Indica el teu gènere.

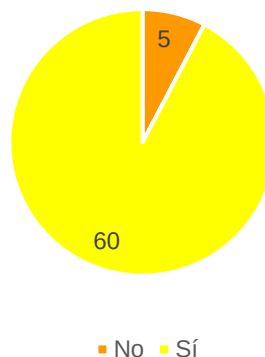
Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 65

Gràfic 5. T'identifiques amb el teu sexe biològic de naixement?

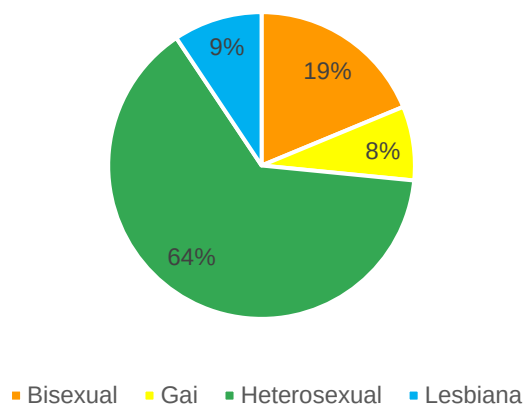
Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).
Base: 65

L'enquesta s'ha realitzat a 65 persones de diferents municipis de la comarca del Baix Ebre i la participació ha estat de 39 dones (el 60%), 25 homes (38%) i una persona no binària (2%).

En preguntar si la identificació del gènere es correspon amb la biològica de naixement, un 8% de les persones enquestades ha contestat que no. En creuar aquestes dades amb les referents al gènere de les persones enquestades, podem saber que entre les persones enquestades hi ha 4 homes trans* i 1 persona no binària.

Gràfic 6. Indica la teva orientació sexual.

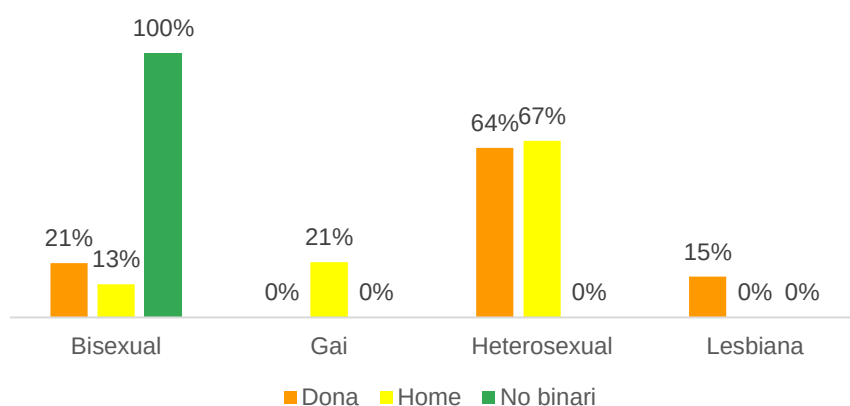
Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).
Base: 64

Amb relació al gràfic anterior cal mencionar que s'ha invalidat una resposta afegida per considerar-la discriminatòria, i així s'ha fet amb totes les gràfiques que es presentaran a

continuació que estiguin creuades amb la informació recollida al voltant de l'orientació sexual.

Si analitzem les dades respecte a l'orientació sexual, veiem que un 64% de les persones es consideren heterosexuales i que la bisexualitat és la següent orientació sexual més representada amb un 19%. Les orientacions sexuals menys representades són amb un 9% el col·lectiu de lesbianes i amb un 8% el d'homes gais.

Gràfic 7. Indica la teva orientació sexual. Dades desagregades per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 64

Aquesta distribució de les dades es considera adient a causa de la mostra enquestada i amb la consideració que dones i homes no tenen les mateixes percepcions de la seguretat i les vivències quotidianes, de la mateixa manera que aquestes varien en funció de l'orientació sexual i/o de la identitat de gènere.

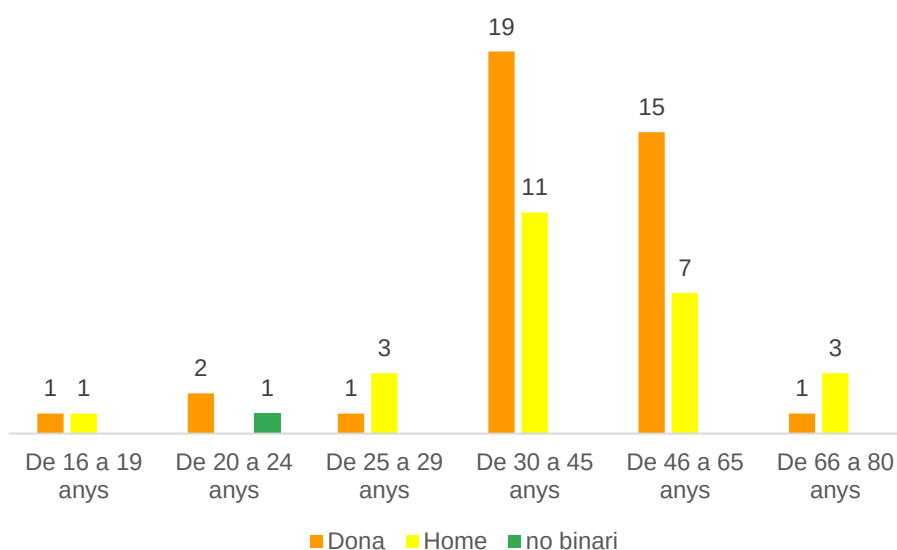
D'acord amb aquesta distribució i a causa de l'interès del present Pla per posar en relleu les percepcions de les persones LGTBIQ+, s'han desagregat les dades anteriors pel gènere de les persones enquestades.

Així doncs, es pot observar al gràfic que, **entre les dones que han contestat l'enquesta, el 64% són dones heterosexuales, el 21% són dones bisexuals i el 15% són dones lesbianes.** Si creuem aquestes dades amb la de les dones que tenen una identitat de gènere diferent de la de naixement, trobem que no hi ha cap dona trans. D'aquesta manera es detecta que la gran majoria de dones que han contestat el qüestionari no són persones LGTBI+. El percentatge de dones LGTBI+ enquestades suposa el 36% del total.

També en el cas dels homes enquestats, **el 67% són homes heterossexuals, el 21% són gais i el 13% són homes bisexuals**. Si creuem aquestes dades amb la dels homes que tenen una identitat de gènere diferent de la de naixement, trobem que **hi ha 3 homes trans* que són bisexuals i 1 home trans* heterosexual**. Per tant, altre cop la majoria dels homes enquestats no són persones LGTBI+, només ho són el 38%.

De fet, el total de persones enquestades LGTBI+ representa un 35% de la mostra.

Gràfic 8. Quina és la teva edat.

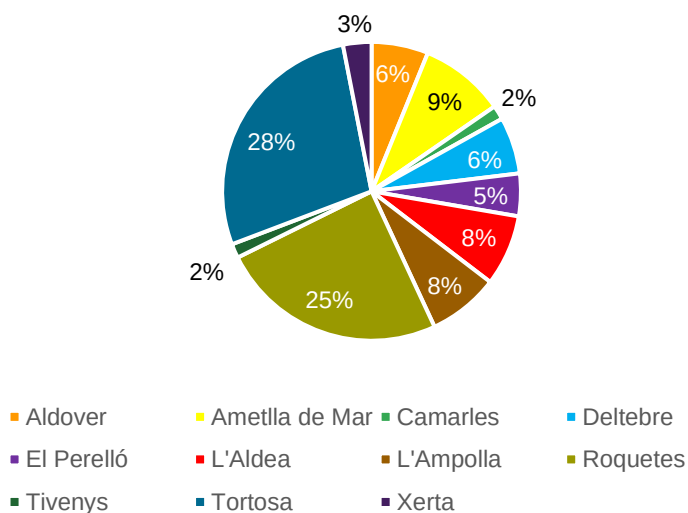

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 65

Pel que fa a l'edat de les persones enquestades, es pot observar en l'anterior gràfic presentat en xifres absolutes, que la majoria de les respostes es donen en persones de més de 30 anys, **sent els grups de 30 a 45 anys i de 45 a 65 anys els més nombrosos, coincidint amb el grup més nombrós de població que viu al Baix Ebre mostrat en el gràfic 2**. Si observem les dades desagregant les persones LGTBI+, el grup de 30 a 45 anys és el més nombrós, seguit de lluny pels altres grups d'una manera més o menys equilibrada, a excepció del grup de més de 65 anys que no tindria representació.

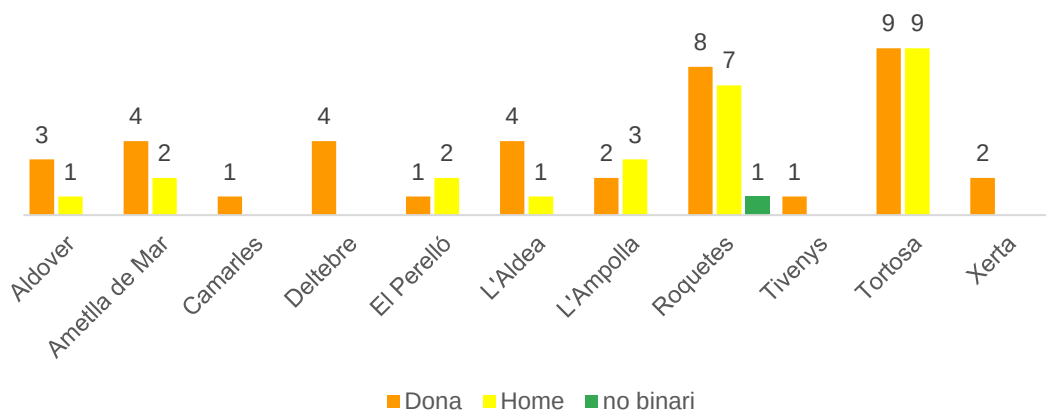
Gràfic 9. En quin municipi del Baix Ebre resideixes.

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).
Base: 65

Pel que fa al municipi de residència de les persones enquestades, trobem que la gran majoria provenen de Tortosa i Roquetes, el municipi amb més habitants del Baix Ebre i un municipi amb uns 8.000 habitants. D'entre els municipis amb menys representació a l'enquesta hi ha Camarles, Tivenys i Xerta, municipis amb molta menys població i dels que no han tingut cap representació trobem Alfara de Carles, Benifallet, Paüls, tres municipis de menys de 1.000 habitants. La resta de municipis han tingut una participació similar.

Gràfic 10. En quin municipi del Baix Ebre resideixes. Dades desagregades per gènere.

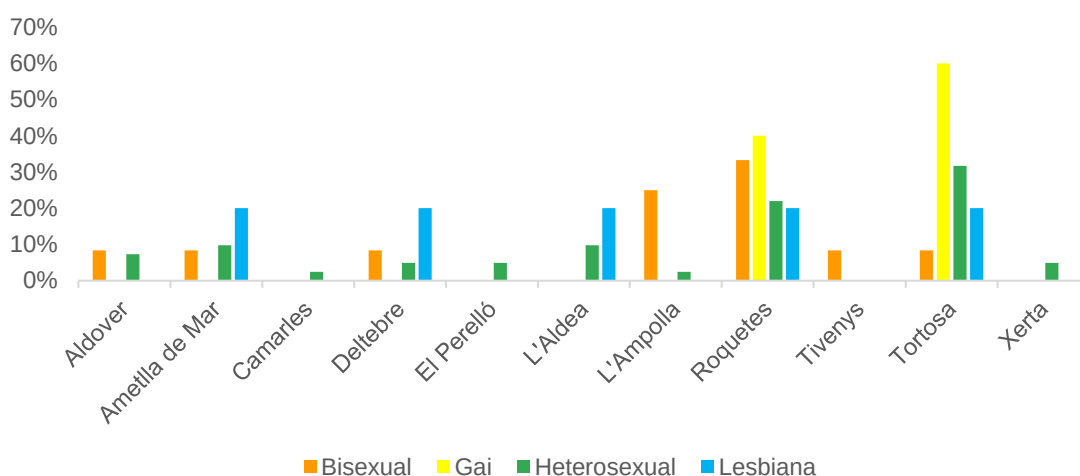

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 65

En desagregar les dades per gènere no hi ha grans diferències en la majoria dels municipis, tret de Deltebre, on la participació és exclusivament femenina, i l'Ametlla de Mar, Aldover i l'Aldea, on sí que destaca més participació de les dones.

Gràfic 11. En quin municipi del Baix Ebre resideixes. Dades desagregades per orientació sexual.

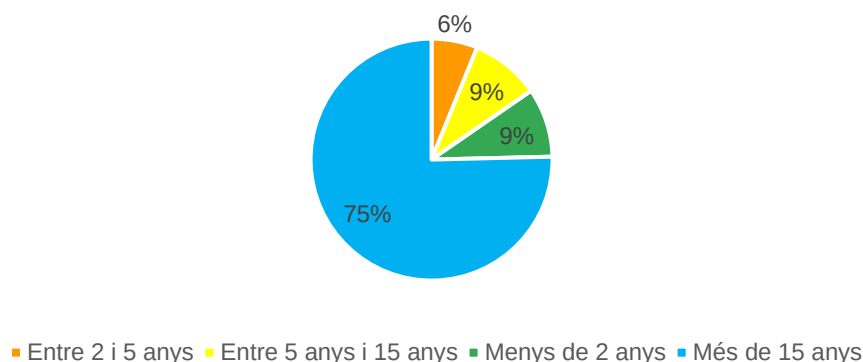

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 64

Si desagreguem les dades per orientació sexual, trobem que a Tortosa i Roquetes es concentra la totalitat d'homes gais (60% i 40%) mentre que les dones lesbianes, la població bisexual i heterosexual està més repartida. Tot i això, destaca un percentatge més elevat de persones amb orientacions sexuals no normatives a l'Ampolla, Roquetes i Tortosa.

Gràfic 12. Quant fa que vius a la comarca del Baix Ebre?

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).
Base: 65

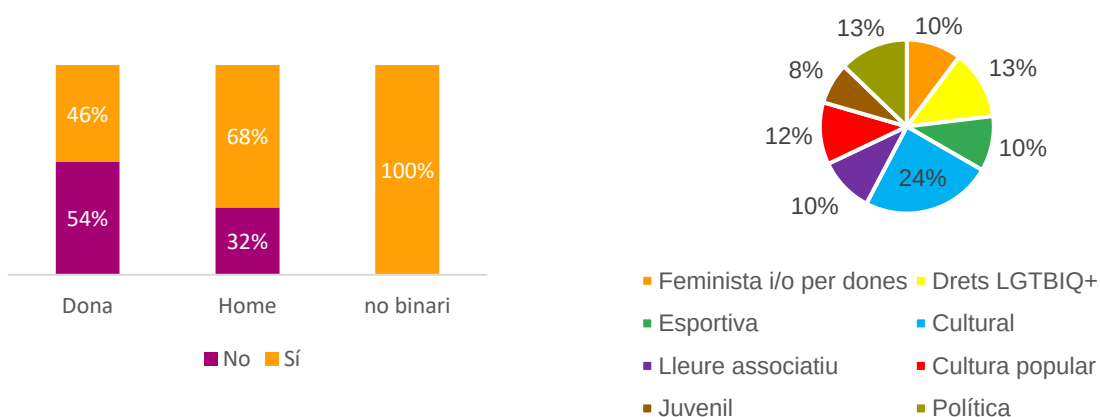
En analitzar les dades de quant fa que viuen a la comarca les persones que han contestat l'enquesta, s'observa que la gran majoria de les persones enquestades fa més de 15 anys que estan a la comarca, per tant, es tracta de població arrelada al territori.

Gràfic 13. Formes part d'alguna entitat o associació de la comarca? Dades desagregades per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).
Base: 65

Gràfic 14. Si has respost sí a l'anterior. Indica si us plau el tipus d'entitat o associació.

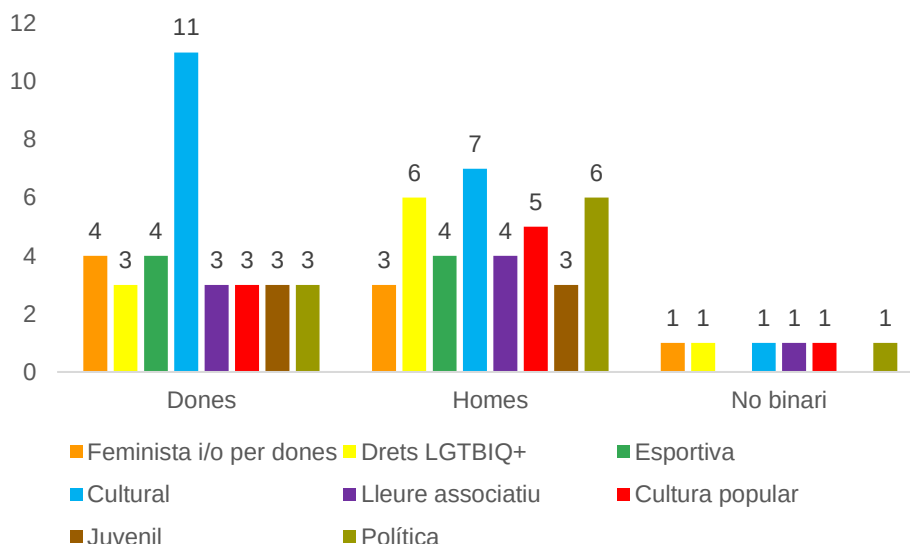
Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).
Base: 65

A la pregunta de si formen part d'alguna entitat o associació de la comarca, trobem que un 54% del total de les persones enquestades ha respost que sí. En desagregar les dades per gènere, veiem que la persona no binària ha respost que sí, tot i que en ser només una persona no hi ha mostra prou gran per a analitzar la dada. Pel que fa als homes i les dones, veiem que és més nombrós el percentatge d'homes que formen part activa de la comunitat, sent un 68% els que participen d'associacions o entitats.

Si mirem els tipus d'entitats majoritaris, trobem que les associacions culturals són les que aglutinen un major nombre de persones i que la resta estan a uns nivells molt similars de representació.

Gràfic 15. Si has respost sí a l'anterior. Indica si us plau el tipus d'entitat o associació. Dades desagregades per gènere.

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 64

Si veiem en detall els tipus d'associacions o entitats segons el gènere de la persona que hi participa, observem que la gran majoria de **dones formen part d'associacions culturals, mentre que els homes queden més repartits, destacant una mica per sobre els homes que participen d'entitats culturals, pels drets LGTBIQ+ i organitzacions polítiques**. També es pot observar com la persona no binària participa de diferents entitats.

6.2. Organització comarcal i comunicació

La primera línia estratègica fa referència al compromís del Consell Comarcal del Baix Ebre respecte a les polítiques LGTBIQ+, partint de la Llei 11/2014, de 10 d'octubre, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia i de la Llei 4/2023, de 28 de febrer, per a la igualtat real i efectiva de les persones trans* i per a la garantia dels drets de les persones LGTBI+.

Així mateix, també fa referència amb la comunicació que es duu a terme des del consell comarcal, tant internament com externament.

Els punts considerats per fer l'anàlisi es detallen a continuació:

a) Compromís institucional per les polítiques LGTBI

El compromís del Consell Comarcal del Baix Ebre i els diferents Ajuntaments amb les polítiques LGTBI+ queda reflectit en les polítiques institucionals referides a aquests col·lectius, a més de les accions i projectes desenvolupats.

Des del Consell Comarcal, **és el Servei d'atenció integral comarcal (SAI) l'àrea que assumeix el lideratge en l'organització de les accions relatives a aquestes polítiques** i que treballen conjuntament amb Conselleria Comarcal d'Igualtat i Feminismes.

Pel que fa al compromís dels diferents ens locals, destaca un SAI a Tortosa, que a la vegada està desenvolupant un pla de polítiques LGTBI en l'àmbit municipal. Així mateix, els ajuntaments d'El Perelló, Roquetes, Aldea, Benifallet, Ametlla de Mar i Deltebre compten amb professionals referents amb formació en igualtat i diversitat LGTBI+.

Pel que fa a les accions realitzades pels diferents ajuntaments, **destaquen accions portades a terme amb motiu de la commemoració del Dia de l'orgull LGTBI+**, on alguns municipis penen una bandera de l'ajuntament, així com d'altres llegeixen manifestos. També cal mencionar accions com la de l'Ajuntament de Deltebre, que ha introduït criteris en la contractació per evitar la discriminació de les persones LGTBI+.

Tot i això, **les accions no estan unificades i depenen molt de cada Ajuntament, seria un objectiu millorar la coordinació d'aquestes accions a la comarca, homogeneïtzar criteris i que tots els municipis puguin arribar fins on han arribat altres Ajuntaments**, com poden ser l'acte de lluir la bandera i llegir un manifest els dies marcats del calendari LGTBI, per exemple el Dia Internacional contra la Discriminació per Orientació Sexual i Identitat de Gènere (17 de maig) o el Dia de l'Orgull (28 de juny).

Pel que fa a la commemoració del 28J en l'àmbit comarcal, fa quatre anys que des del SAI Territorial de les Terres de l'Ebre, amb els SAIs comarcals i municipals corresponents, van engegar una **commemoració conjunta en la que cada any pren el protagonisme una comarca diferent de les Terres de l'Ebre**. L'any 2023 va tocar el torn a la Comarca del Baix Ebre, concretament al municipi de Roquetes.

Des del consell comarcal també s'han dut a terme altres accions, com la formació "Parlem de la diversitat" que es va fer al Casal Cívic de Tortosa obert a la ciutadania, o la distribució d'adhesius tant físics com virtuals que fan referència al SIAD i al SAI comarcals. **Molts dels ajuntaments de la comarca han incorporat aquests fulletons a les seves pàgines web així com als diferents equipaments.**

Cal mencionar que cap municipi té pla LGTBI+, tret de Tortosa que el té en fase d'elaboració, si bé és cert que alguns plans d'igualtat o de joventut contemplen accions en aquesta direcció. **Tot i això, es valora com a important l'adhesió dels diferents municipis de la comarca al present Pla.**

Pel que fa al SIAD comarcal (Servei d'informació i atenció a les dones), destaca positivament la comunicació directa que té amb el SAI per tal de derivar situacions concretes o fer consultes específiques. Tant la persona referent del SIAD com la tècnica d'equitat i pacte del temps han dut a terme **formacions específiques tot i que caldria potenciar la formació per tal d'aprofundir en la prevenció de l'LGTBI-fòbia i en l'abordatge de la intermediació de possibles conflictes.**

b) Impuls de les polítiques de diversitat sexual i de gènere a la Comarca del Baix Ebre.

En relació amb les polítiques de diversitat sexeafectives i de gènere a la comarca del Baix Ebre, s'observa en aquest punt el desplegament desenvolupat.

El SAI del Consell Comarcal del Baix Ebre ha rebut un impuls en els últims anys gràcies a la incorporació a jornada completa d'un tècnic. Es tracta d'un servei que s'ha consolidat l'any 2023 i això ha permès ampliar l'abast de les polítiques i accions que s'han dut a terme, així com l'atenció a les persones LGTBI+ que han demanat fer ús del servei.

Només l'any 2023 el SAI va atendre 13 persones, donant suport a la persona interessada; orientació i informació de recursos socials, de salut, educatius i laborals; canvi de nom a la documentació administrativa i orientació vers la rectificació registral de la menció relativa al sexe regulada en la Llei 4/2023; suport a la família de les persones interessades i fomentant la participació en els diferents actes commemoratius de la comunitat LGTBI+.

A més des del SAI, també s'ha impulsat una **formació per a consellers i conselleres del Consell Comarcal, on va destacar una àmplia participació, fet que demostra el compromís per part del Consell Comarcal** cap a les polítiques LGTBI (Maig 2024).

De cara al Pla d'Accions del present Pla, **es recomana a la totalitat dels municipis de la comarca l'adhesió a la Xarxa de Municipis LGTBIQ de Catalunya, per tal**

d'unificar estàndards. D'aquesta manera permetrà el treball en xarxa per combatre les desigualtats i lluitar contra l'LGTBI-fòbia des dels ens locals.

Per afrontar la lluita contra l'LGTBI-fòbia, el Consell Comarcal ha aprovat recentment el Protocol per a la prevenció i l'abordatge de l'assetjament sexual, per raó de sexe, embaràs o maternitat, de l'orientació sexual o de la identitat sexual en l'àmbit laboral. **Tot i això, no disposa d'un protocol d'atenció per a persones LGTBI víctimes d'LGTBI-fòbia fora de l'àmbit laboral.**

Es va intentar realitzar un protocol contra l'LGTBI-fòbia i l'assetjament sexual per als espais d'oci, però la falta de recursos va fer que no es pogués portar a terme.

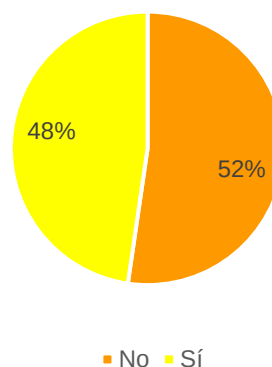
De cara a les accions del present Pla es recomana la redacció d'un protocol específic per a persones LGTBI+ així com incorporar la doble discriminació o violència masclista que poden patir les dones per ser lesbianes o bisexuals, i dotar-les d'eines i mecanismes per actuar davant d'aquestes.

Pel que fa a l'enquesta realitzada a la ciutadania com a part del procés participatiu per a l'elaboració del present Pla, es va preguntar **pel grau de coneixement del servei d'Atenció integral LGTBI+ del Baix Ebre. S'han obtingut respostes molt equilibrades entre el sí i el no, el que ens mostra que la visibilitat del servei és encara insuficient, però que hi ha molta feina feta.**

Gràfic 16. Coneixes el Servei d'Atenció Integral LGTBI+ Baix Ebre (SAI)?

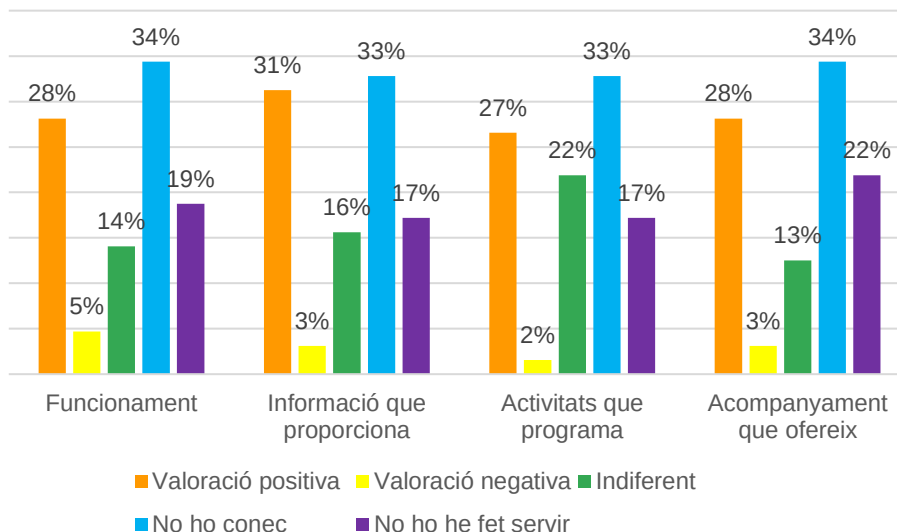
Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 65

Si posem el filtre de l'orientació sexual, només es manifesta un cert increment en les persones lesbianes i gais que sí coneixen el servei, arribant a ser del 67% de les noies lesbianes i del 60% en els nois gais.

Gràfic 17. Quina opinió tens del SAI LGTBI+ Baix Ebre?

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 65

En el gràfic anterior podem observar les dades d'ús o coneixement del SAI que mostren com no hi ha grans diferències en la valoració dels diferents tipus de servei i que els percentatges es mantenen similars en totes les categories, destacant un petit augment en la "Valoració indiferent" de les "Activitats que programa" i de la "Valoració positiva" en la "Informació que proporciona".

En termes generals un 34% de la mostra declara no conèixer el "Funcionament" ni "l'Acompanyament que ofereix", i un 33% diu no conèixer la "Informació que proporciona" ni les "Activitats que programa". Pel que fa a les altres respostes, l'opció més votada és la "Valoració positiva" seguida de la "Indiferent".

Finalment, a l'enquesta es va fer una pregunta oberta per saber **què es podria millorar des del SAI per l'assoliment de la igualtat LGTBI+**. Entre les respostes es reben propostes d'augmentar la visibilització del SAI, de fer més formació en l'àmbit de la salut i en l'àmbit escolar i un augment dels recursos que es destinen al SAI. Es detallen a continuació les respostes obtingudes:

- No ho conec
- No ho se
- No el conec
- Conscienciació
- Accions i campanyes a les escoles

- Compartir informació a les xarxes per donar-se a conèixer molt més
- Res. Tot es fa a casa.
- Procuraria que las actividades -como esta encuesta también- tengan opciones en castellano (y otras lenguas) aprovechando que es lengua oficial para no dejar fuera a eventuales residentes hispanoparlantes, la lucha por los DDHH han de ser lo más inclusivas posibles, el árbol no te tape el bosque y que el río siempre llegue al mar!
- No ho sé.
- No ho sé.
- No ho coneixia
- no se
- 1.Crear i promoure espais segurs on les persones LGTBI+ puguin socialitzar, trobar suport i sentir-se segures. 2.Garantir que els serveis de salut siguin accessibles i respectuosos amb les persones LGTBI+, incloent la formació del personal sanitari. 3.Proporcionar accés a serveis específics com la salut mental, serveis de transició de gènere i altres necessitats específiques.
- Programació d'activitats
- Més amplitud d'atenció horària i recursos per fer desplegament, educació i conscienciació pel respecte
- Més coneixements a la població
- No sé
- Accions
- Donar a conèixer el servei d'atenció
- No coneixia el SAI, seria interessant fer difusió d'aquest servei.
- Més activitats per fer xarxa entre persones del col·lectiu
- Em falta informació per a respondre amb coherència
- No el conec bé, per tant no puc opinar.
- Pedagogia
- Accions
- Que hi treballés més d'una persona, i que fos del col·lectiu LGTBIQ+ o directament interpel·ladi. Falta pressupost sospito. I que aquest lloc de treball tingue més competències i autoritat quan faig falta passar per sobre d'algun òrgan burocràtic o del govern local quan hi ha casos d'lgfbifòbia o similars. Potser no hauria de ser una feina gestionada per la demarcació sinó que hauria de portar-ho directament la Generalitat o un òrgan així, a través del qual els diferents SAIs encara que en llocs diferents, es puguin posar en comú i tenir estratègies similars, i igual de funcionals. El SAI Baix Ebre i el SAI Tortosa semblen diferents, i suposo que deu ser per la gent que els porta o pel pressupost, o qui els estigues direccionant o limitant; de cara a la ciutadania és estrany que un per exemple tingue xarxes i l'altre no.
- Més espais i informacions a escoles, instituts, etc.
- Ho desconec

- Sensibilització a les escoles
- visibilitat del servei
- Tot es millorable
- Més informació de les activitats
- Fer-lo més conegut
- No conec el seu treball però qualsevol actuació al respecte sempre pot millorar
- Si les persones LGTBI+ es consideren persones com el que no ho son, no se li hauria de donar bola.
- Más actividades sería muy bien!
- Contratar mas personas trans
- Sensibilització
- Donar-se a conèixer, ja que molta gent no sap d'aquest recurs
- Més activitats informatives
- Sé que existeix, però res més. No puc opinar
- més campanyes de sensibilització en centres educatius
- Fer tallers formatius a tècnics com a la ciutadania
- L'acció principal és educar en els centres escolars la diferència del que s'entén com a comú i també que els nuclis familiars d'estereotip no són els normals. Que tot és normal i treballar la comprensió.
- Doncs actes de sensibilització
- Més accions per donar a conèixer quin tipus de serveis ofereix (més enllà de fer una denuncia o acompanyament psicològic). Especialment aquells serveis "positius" per a atreure més gent
- No puc valorar per falta d'informació
- No sabria dir
- Més formació a professionals, sobretot de l'educació. Sensibilització i formació a famílies
- Donar a conèixer més accions i activitats que es realitzen i les funcions que té
- Més activitats, xerrades, etc. més enllà de juny i el 28j, especialment en centres educatius.
- Més tasques de assessorament
- Un SAI es un aparell per aguantar la una instal·lació d'una caiguda de tensió elèctrica

En conclusió, es valora necessari una millora en la comunicació de les activitats i serveis que ofereix el SAI Baix Ebre per tal que arribi al major número de persones possibles. **Es proposa com a acció del present pla la millora de la pàgina web i la incorporació de les accions i activitats que es duen a terme per tal de donar a conèixer el servei d'una manera més detallada**, així mateix, seria necessària la creació de xarxes

socials pròpies per tal de fer difusió del servei, de les activitats pròpies, de les activitats que programin els diferents ajuntaments i de donar visibilitat a les entitats i les activitats que realitzin.

Pel que fa a la transversalització de les polítiques LGTBI+ dins el consell comarcal es detecta, a través de les diferents entrevistes realitzades, **una implicació desigual per part del les diferents àrees**, amb més implicació per part de Joventut, SIAD, Equitat i Esports. **Podria ser interessant plantejar una comissió de treball amb representants de totes les Àrees/Conselleries**, per tal de portar la perspectiva LGTBI+ a totes les àrees del Consell Comarcal.

c) Comunicació inclusiva al Consell Comarcal del Baix Ebre

En el present punt analitzarem el desplegament de la comunicació inclusiva per part del Consell Comarcal.

Pel que fa a **l'adequació de la documentació administrativa a les relacions afectives de les persones LGTBI**, que estava present com a objectiu del I Pla Comarcal per la Diversitat Sexual i de Gènere del Consell Comarcal del Baix Ebre, **ha estat implementat en l'Àrea d'atenció a les persones del Consell Comarcal tot i que no s'ha pogut estendre a les altres àrees ni als Ajuntaments**.

Cal mencionar que el Consell Comarcal no té feta cap guia de llenguatge inclusiu i, per tant, la comunicació, tant interna com externa, amb mirada de gènere o LGTBI depèn molt de la sensibilització de cada persona.

Tot i això, **s'ha aprovat recentment un acord de govern perquè els diferents departaments tinguin en compte el llenguatge inclusiu, és per aquest motiu que caldria acompanyar aquest acord de govern d'una formació específica en llenguatge inclusiu per a totes les àrees**. L'objectiu d'aquestes formacions seria donar les eines necessàries per a la modificació dels documents administratius en clau LGTBI i de gènere i també per a qualsevol mena de comunicació que es realitzi des del Consell o des dels Ajuntaments. En la mateixa direcció caldria la creació d'una guia de llenguatge per a la implementació de l'objectiu i la difusió als diferents ajuntaments de la comarca per tal que disposin també de les eines necessàries. Totes aquestes propostes tenen relació amb l'objectiu d'homogeneitzar els criteris en el conjunt dels Ajuntaments de la comarca.

En analitzar les xarxes socials i la pàgina web del Consell Comarcal es corrobora la necessitat d'aquesta guia de llenguatge, ja que no s'ha trobat un criteri únic de com utilitzar el llenguatge i s'ha observat la utilització, en diverses ocasions, el llenguatge androcèntric. Així mateix, **seria necessària la inclusió de persones del col·lectiu LGTBI+ i de diversitat familiar en les imatges i comunicacions externes que es duguin a**

terme des del Consell Comarcal per tal d'incloure altres realitats i visibilitzar totes les persones que viuen a la comarca.

En un altre àmbit de la comunicació, un dels objectius de l'anterior pla era la **visibilització de les qüestions referents al col·lectiu LGTBI+ i el foment al respecte vers la diversitat sexual i de gènere en els mitjans de comunicació comarcal. Aquesta va ser una acció que no es va dur a terme i que caldria reemprendre en el present Pla.**

d) Conclusions

- El SAI s'ha consolidat l'any 2023 i ha permès ampliar l'abast de les polítiques i accions que s'han dut a terme.
- En l'enquesta a la ciutadania, un 48% de les persones manifesta conèixer el servei del SAI. En relació a aquests dos punts, cal potenciar la visibilitat i abast d'aquest servei.
- Destaca positivament la comunicació directa que tenen SIAD i SAI.
- Les accions de sensibilització i visibilització LGTBI+ son molt desiguals entre ajuntaments.
- La majoria de municipis a la comarca del Baix Ebre no tenen Pla de polítiques LGTBI+, es valora com a important l'adhesió dels diferents municipis al present Pla.
- Es recomana l'adhesió de tot el territori a la Xarxa de Municipis LGTBIQ de Catalunya.
- Caldria potenciar la formació de la persona referent del SIAD i d'Equitat per tal d'aprofundir en la prevenció de l'LGTBI-fòbia i en l'abordatge de la intermediació de possibles conflictes.
- El Consell Comarcal no disposa d'un protocol d'atenció per a persones LGTBI víctimes d'LGTBI-fòbia fora de l'àmbit laboral.
- Es detecta una implicació desigual per part del les diferents àrees del Consell Comarcal. Podria ser interessant plantejar una comissió de treball amb representants de totes conselleries.
- L'adequació de la documentació administrativa a les relacions afectives de les persones LGTBI ha estat implementat en l'Àrea d'atenció a les persones del Consell Comarcal tot i que no s'ha pogut estendre a les altres àrees ni als Ajuntaments.
- Es recomana acompanyar aquest acord de govern d'una formació específica en llenguatge inclusiu per a totes les àrees.
- S'ha aprovat recentment un acord de govern perquè els diferents departaments tinguin en compte el llenguatge inclusiu.

6.3. Visibilitat, participació i informació

La següent línia està dedicada a l'anàlisi de la visibilitat del col·lectiu LGTBI+ a la comarca, la participació de les persones LGTBI+ en entitats i la informació i l'acompanyament de les persones LGTBI+.

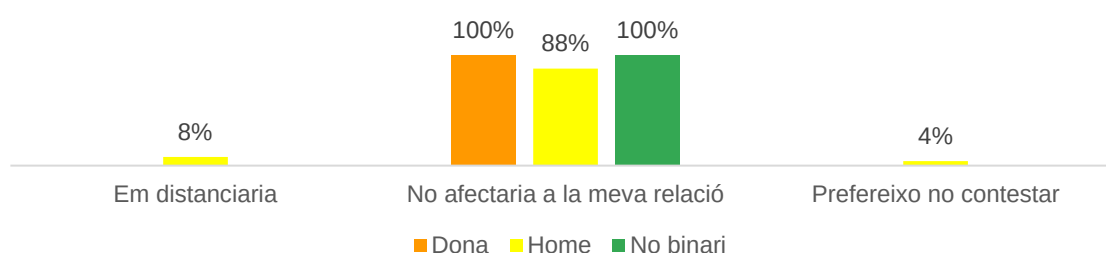
Concretament s'analitzen els següents àmbits:

a) Visibilitat de les persones LGTBI+ a la comarca del Baix Ebre

Per tal d'observar la visibilitat de la diversitat sexual i de gènere a la comarca del Baix Ebre s'ha analitzat el qüestionari obert a la ciutadania, que recull diverses preguntes que fan referència a la visibilitat i presència de persones LGTBIQ+ a l'espai públic.

Gràfic 18. Si una amistat t'expliqués que és lesbiana, gai, bisexual o trans*, què faries? Dades desagregades per gènere.

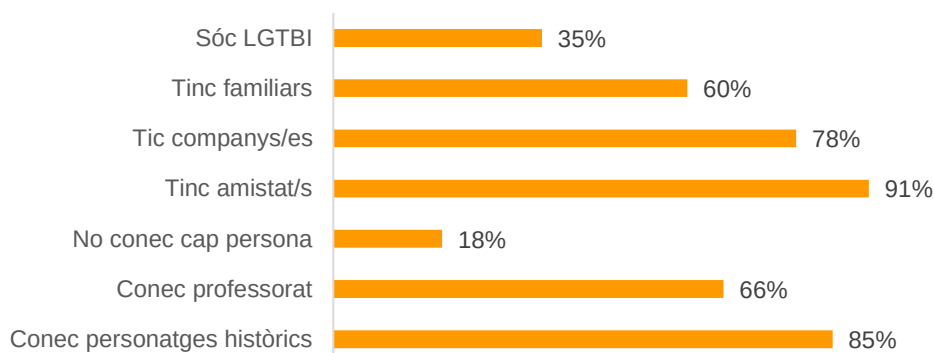
Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 65

A partir de la gràfica anterior, podem veure com la major part (un 95,3% del total) de les persones enquestades no veurien afectada la seva amistat pel fet que aquesta persona fos LGTBI+. Concretament, el 100% de les dones i persones no binàries han contestat que no es veuria afectada la seva relació. Pel que fa a la participació dels homes, destaca un 8%

d'homes que declaren que es distanciarien i un 4% que prefereixen no contestar. En números totals, aquestes persones representen 3 sobre els 25 del total d'homes enquestats.

Gràfic 19. Coneixement de persones LGTBI+.

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024). Base: 65

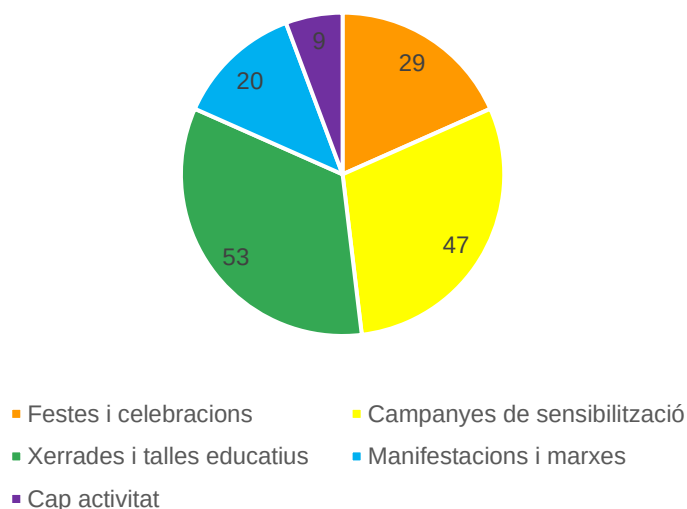
En preguntar sobre el coneixement que tenen les persones enquestades de persones LGTBI+, hi ha un nombre molt petit de persones (12) **que exposen no conèixer cap persona lesbiana, gai, transgènere, bisexual, intersexuals, queer o altres, ja sigui familiar, companya, amiatat, professorat o personatge històric, fet que fa reflexionar sobre la visibilitat de les persones LGTBIQ+ a la comarca del Baix Ebre. Aquestes 12 persones suposen un 18% de la mostra, una quantitat a considerar.** Tot i això, cal destacar que aquest 18% entra en contradicció amb altres respostes on més del 82% manifesten conèixer a algú.

Es detecta que el 91% de les persones enquestades afirma tenir amiatats LGTBIQ+, seguit del 85% que coneix personatges històrics i el 78% que afirma tenir companys/es.

A més, un 66% afirma conèixer professorat LGTBIQ+ i un 60% tenir familiars. Aquest percentatge de coneixement es valora molt positivament, ja que dona visibilitat a la diversitat sexual i de gènere i es pot desenvolupar en referents positius per a les persones més joves, sobretot en el cas de Professorat i Personatges de la història.

Finalment, manca destacar que el 35% de les persones s'ha expressat com a LGTBIQ+, tal com s'ha exposat anteriorment en el perfil de les persones enquestades.

Gràfic 20. Quines activitats creus que serien més efectives per augmentar la visibilitat i participació de les persones LGTBI+.

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 65

A l'anterior gràfica podem observar el recompte total d'accions que les persones enquestades valoren com a positives a l'hora d'augmentar la visibilitat de les persones LGTBI+. En aquesta pregunta es podia marcar més d'una opció si es considerava oportú i considerem important veure els resultats en números absoluts. La gran majoria de respostes giren entorn de les "Xerrades i tallers educatius" (53), tot i que les "Campanyes de sensibilització" és considerada també com una acció preferent i ha estat votada per 47 persones. **D'entre les accions menys valorades destaca "Cap activitat", votada per 9 persones que consideren que no cal fer res per visibilitzar al col·lectiu LGTBI, el que representa un 14% de la mostra.**

Finalment, amb 20 i 29 respostes, gairebé la meitat dels vots en comparació a les accions més valorades es troben les "Festes i celebracions" i les "Manifestacions i marxes", respectivament. És possible que la disminució del suport a aquest tipus d'accions estigui motivat perquè són activitats que, tot i que donen molta visibilitat a les persones LGTBI+, continua incomodant a les persones que no en són part. Del total de persones que han votat l'opció de Festes i celebracions, com a acció per augmentar la visibilitat, només el 15% de les persones heterosexuales ho han considerat com a opció, mentre que també ho han fet el 60% de les persones lesbianes, gai o bisexuals. Si mirem els resultats de les Marxes i manifestacions, del total de persones heterosexuales, només un 19% ho han votat com a acció per augmentar la visibilitat, enfront d'un 52% de persones lesbianes, gais o

bisexuals. Si comparem aquestes dades amb les de "Xerrades i formacions", veiem que aquestes comptaven amb un suport del 100% de persones lesbianes, gais i bisexuals i un ampli 76% de persones heterosexuales.

Podem extreure que cert tipus d'accions de visibilització continua incomodant a part de la població i que, per tant, prefereixen una visibilització més institucional o controlada.

A partir del grup i les entrevistes tècniques realitzades, es detecta que falta visibilització de les persones LGTBI+ en el dia a dia dels municipis, on moltes parelles del mateix sexe no es fan visibles encara en públic o només ho fan si estan a un poble que no és el propi.

Cal tenir en compte que la visibilització de les persones LGTBI+ de la comarca és clau per evitar el sexili que fa que les persones del col·lectiu marxïn de les zones rurals cap a les grans ciutats.

Com a conclusions s'evidencia que caldria fer accions per visibilitzar el col·lectiu, ja que un 18% de la mostra manifesta no tenir referents i les entrevistes i grups ens parlen de manca en aquesta direcció. La visibilització podria dur-se a terme amb les **campanyes habituals de comunicació del Consell Comarcal, que haurien d'incloure més referents LGTBI+ i de diversitat familiar així com crear campanyes específiques per a la sensibilització vers el col·lectiu**. També els mitjans de **comunicació locals i comarcals (ràdio, premsa, TV) haurien de jugar un paper important en aquesta visibilització, a través d'espais fixos que donin a conèixer les entitats, les polítiques LGTBIQ+ de la comarca, així com donar a conèixer referents de la comunitat LGTBIQ+.**

Finalment, seria necessari **augmentar el nombre de tallers i xerrades educatives en els diferents àmbits de la vida de les persones**, per tal d'arribar a una àmplia part de la població, així com **impulsar actes participatius per a la commemoració de les diades LGTBI+ en els diferents municipis**.

b) Participació de les persones LGTBI+

Amb l'objectiu de saber la participació de les persones LGTBI+ s'ha dut a terme un grup focal amb les diverses entitats que actualment estan en actiu a la Comarca.

Les entitats LGTBI de la comarca són:

Taula 8. Entitats LGTBI+ a la Comarca del Baix Ebre.

Entitats LGTBI+ a la comarca del Baix Ebre

Associació cultural i LGTBI+ Okay Productions

Espai Trans* Terres De L'Ebre

La Bassa Mar

LGTeBre

URVisibles – Campus Terres De L'Ebre

Font: elaboració pròpia.

En els últims anys, la Comarca del Baix Ebre ha tingut un repunt de les entitats LGTBI+ que estan operatives i que tenen un paper important per a la visibilització de les persones LGTBI+ i la lluita contra la LGTBI-fòbia.

Quan es va aprovar el I Pla Comarcal per la Diversitat Sexual i de Gènere del Consell Comarcal del Baix Ebre només existia LGTeBre i, en els últims anys, han aparegut diverses entitats amb el focus posat en problemàtiques molt diferents en què es troba la comunitat LGTBI+ del Baix Ebre.

Les entitats treballen per separat, però també de manera conjunta amb grups de treball que inclouen diverses associacions de les Terres de l'Ebre. Podem dir que el Baix Ebre té un teixit associatiu ric i que és el moment d'apropar aquest teixit de manera activa a la creació de les polítiques LGTBI de la comarca. És també el moment de donar suport, des del Consell Comarcal, a les entitats petites que comencen, ajudant-les en el seu desplegament.

La creació d'un consell assessor, on hi pugues haver una comunicació fàcil entre les entitats i el Consell Comarcal és un punt clau per tal de trobar solucions reals als problemes que es troben les persones LGTBI+ així com per fer seguiment de les situacions de violència que pateixen. Un altre punt clau haurien de ser els **espais de trobada i la comunicació bidireccional i publicitat de les activitats que organitzen** tant el Consell Comarcal com les entitats, amb l'objectiu d'arribar a més població.

c) Informació i acompanyament a les persones LGTBI+ a la comarca del Baix Ebre

D'acord amb el mencionat al punt 6.2 b), el SAI del Consell Comarcal del Baix Ebre fa una tasca d'informació i acompanyament a les persones LGTBI+ de la comarca, que també es poden adreçar al SAI Territorial de les Terres de l'Ebre. Només l'any 2023, el SAI del Consell Comarcal va atendre a 13 persones fent tasques d'orientació, informació de recursos socials, de salut, educatius, laborals i canvi de nom a la documentació administrativa, entre d'altres.

d) Conclusions

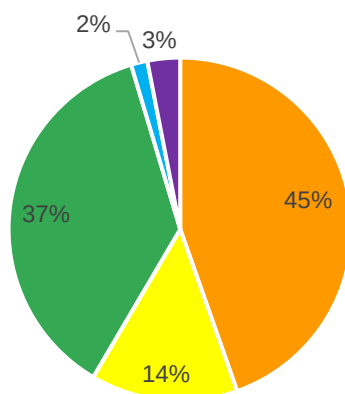
- Hi ha un petit percentatge de la població masculina enquestada que veuria afectada la seva relació d'amistat pel fet que aquesta persona expliqués que és Lesbiana, gai, bisexual o transsexual.
- Un 18% de la mostra enquestada no coneix ni té referents de persones LGTBI+
- Un 14% de la mostra considera que no cal fer res per visibilitzar al col·lectiu LGTBI
- Accions de visibilització com són les Manifestacions i les Festes, tenen poc suport per part de les persones heterosexuals.
- Falta visibilització de les persones LGTBI+ en el dia a dia dels municipis, on moltes parelles del mateix sexe no es fan visibles encara en públic o només ho fan si estan a un poble que no és el propi.
- Es proposa incloure més referents LGTBI+ i de diversitat familiar a les campanyes habituals de comunicació del Consell Comarcal, així com crear campanyes específiques per a la sensibilització vers el col·lectiu.
- Es valora com a important involucrar als mitjans de comunicació locals i comarcals (ràdio, premsa, TV) en aquesta visibilització, a través d'espais fixos que donin a conèixer les entitats, les polítiques LGTBI+ de la comarca, així com donar a conèixer referents.
- Caldria impulsar actes participatius per a la commemoració de les diades LGTBI+ en els diferents municipis.
- El Baix Ebre té un teixit associatiu ric, que s'ha activat en els últims anys. És el moment d'apropar aquest teixit de manera activa a la creació de les polítiques LGTBI de la comarca així com de donar suport a les petites associacions que tenen dificultats per començar o desplegar-se.
- Es valora com a important la creació d'un consell assessor, on hi pogués haver una comunicació fàcil entre les entitats i el Consell Comarcal.
- Es detecta una mancança en la generació d'espais de trobada, comunicació bidireccional i publicitat de les activitats que organitzen tant consell comarcal com entitats en l'àmbit LGTBI+.

6.4. LGTBI-fòbia

a) Situació de l'LGTBI-fòbia al Baix Ebre

Amb la intenció d'observar si a la comarca del Baix Ebre es produeixen actituds o conductes LGTBI-fòbiques s'ha realitzat dins l'enquesta a la ciutadania de la comarca i a les sessions de participació preguntes amb l'objectiu, entre d'altres, d'observar el discurs que es feia de les realitats del col·lectiu i si les persones lesbianes, gais, bisexuals, transsexuals o intersexuals havien patit algun tipus de discriminació a la comarca.

Gràfic 21. Si veiessis una agressió cap a alguna persona LGTBI+, que faries?

- Actuaria per intentar resoldre el problema i si no ho aconsegueixo avisaria a la policia
- Els ajudaria, defensaria
- Informaria directament a les autoritats policials
- Miraria, observaria
- No sabia que fer

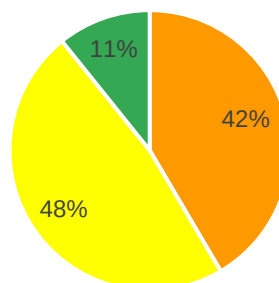
Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).
Base: 65

A l'anterior gràfic podem observar com l'opció més votada per les persones enquestades (45%) és la d'actuar per intentar resoldre el problema, un 37% informaria les autoritats policials directament i un 14% ajudaria o defensaria. Només un 2% observaria i un 3% no sabia què fer. La xifra total de persones que manifesten que tindrien una actitud proactiva enfront una agressió és del 95%, una xifra molt elevada i que ens dona un indicatiu de l'estat de salut contra l'LGTBI-fòbia de les persones que han realitzat l'enquesta.

Gràfic 22. Has experimentat o presenciats actes d'LGTTBI-fòbia a la comarca del Baix Ebre?

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 65

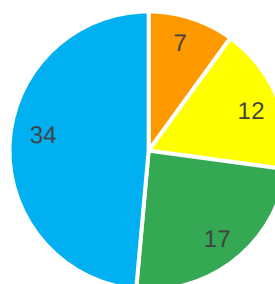

■ No, mai ■ Sí, alguna vegada ■ Sí, sovint

Gràfic 23. En quins espais has experimentat o presenciats actes d'LGTTBI-fòbia?

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 65

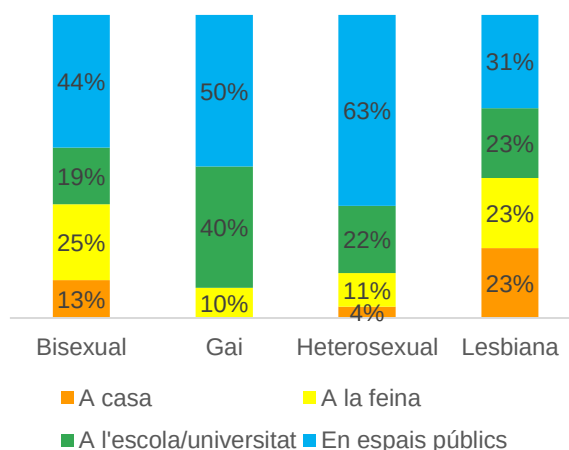

■ A casa ■ A la feina
■ A l'escola/universitat ■ En espais públics

Gràfic 24. En quins espais has experimentat o presenciats actes d'LGTTBI-fòbia? Dades desagregades per orientació sexual.

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 64

Les dades que es desprenen dels tres gràfics anteriors al voltant dels actes d'LGTBI-fòbia, ens mostren com més la meitat de la població enquestada ha viscut o presenciats actes d'LGTBI-fòbia, concretament el 59%. D'aquest 59%, l'11% manifesten haver-les viscut de manera reiterada.

Les respostes a la pregunta al voltant de l'espai on s'han produït les violències han sigut un total de 70, en tractar-se d'una pregunta on es podia marcar més d'una resposta. Si observem el detall els resultats dels espais on s'han produït aquestes violències, es pot observar com la majoria, **37 persones (el 48%), ha manifestat que s'han viscut en espais públics**, 17 persones a l'escola o universitat (el 24%), 12 persones a la feina (el 17%) i 7 persones a casa (el 10%).

En desagregar aquestes dades per orientació sexual s'observa com l'escola o universitat és un espai més hostil per als nois gais, el 40% dels quals ha marcat aquesta opció, mentre que la resta de diversitats en l'orientació sexual voregen al 20%. Una causa d'aquest augment pot ser el càstig per escapar de la masculinitat hegemònica en etapes de formació on encara, la performativitat del gènere, està molt vigent. **Destaca també un augment de la mitja en les persones bisexuals que han viscut situacions d'LGTBI-fòbia a la feina.**

Podem observar, en conclusió, que els diferents espais públics continuen sent insegurs per a les persones LGTBI+, i que també es continuen vivint violències a la feina, a l'escola o universitat i, en grau més baix, a casa.

Amb relació a això, es detecta que no hi ha cap protocol contra l'LGTBI-fòbia destinat a la població. Si bé existeix el Protocol per a l'abordatge de la violència masclista a les Terres de l'Ebre, no té incorporada la mirada LGTBI. En clau d'homogeneitzar recursos caldria elaborar un protocol de violències LGTBI-fòbiques que tingui el SAI Comarcal com a marc i es pugui desplegar en tots els ajuntaments de la comarca.

En la direcció de prevenir i detectar les violències masclistes i LGTBI-fòbiques s'han creat fulletons i adhesius que fan referència al SIAD i al SAI comarcals amb la finalitat de visibilitzar aquests espais de lluita contra les violències. Tal i com s'ha comentat en el punt 6.2 a), **molts dels ajuntaments de la comarca han incorporat aquests adhesius als seus equipaments, però l'objectiu és que també estiguin presents en comerços locals. Aquest punt no s'ha pogut desplegar encara i es valora com a molt positiu l'existència d'aquesta iniciativa i projecte de treball.**

Caldria potenciar la formació en etapes escolars per prevenir la violència fruit de la concepció dels rols i estereotips de gènere i la no comprensió de la diversitat. També es valora necessària la **protocolarització d'un circuit d'atenció a les víctimes d'LGTBI-fòbia a l'espai públic que també contempli la reparació.**

Pel que fa a la situació d'LGTBI-fòbia dins l'àmbit laboral del Consell Comarcal destaca com a acció positiva la actualització del Protocol per a la prevenció i l'abordatge de l'assetjament sexual, per raó de sexe, embaràs o maternitat, de l'orientació sexual o de la identitat sexual que es va fer a finals del 2023.

b) Conclusions

- La xifra total de persones que manifesten que tindrien una actitud proactiva enfront una agressió és del 95% de les persones enquestades.
- El 59% de les persones enquestades han viscut o presenciat actes d'LGTBI-fòbia.
- El 48% de les persones que han viscut o presenciat actes d'LGTBI-fòbia assenyalen l'espai públic com a espai on s'han produït els fets.
- L'escola o universitat és un espai més hostil per als nois gais, el 40% dels quals ha marcat aquesta opció com lloc on s'ha produït l'acte d'LGTBI-fòbia.
- Els diferents espais públics continuen sent insegurs per a les persones LGTBI+. També es continuen vivint violències a la feina, a l'escola o universitat i, en grau més baix, a casa.
- No hi ha cap protocol contra l'LGTBI-fòbia destinat a la població del Baix Ebre.
- Es valora molt positivament que els fulletons i adhesius del SIAD i SAI comarcals estiguin presents en molts dels ajuntaments de la comarca i que hi hagi la previsió de fer-los extensius als comerços locals.
- Es detecta una mancança en la formació en etapes escolars per prevenir la violència fruit de la concepció dels rols i estereotips de gènere i la no comprensió de la diversitat afectivosexual i de gènere.
- Es valora positivament l'actualització del Protocol per a la prevenció i l'abordatge de l'assetjament sexual, per raó de sexe, embaràs o maternitat, de l'orientació sexual o de la identitat sexual dins el Consell Comarcal.

6.5. Cultura i diversitat cultural i religiosa

Aquesta línia de treball es dedica a l'anàlisi del lleure, la cultura i la diversitat cultural i religiosa de la comarca. Concretament s'observa:

a) Festes i activitats culturals.

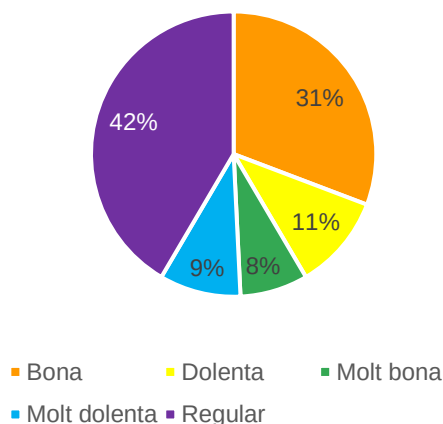
Aquest apartat es dedica a l'anàlisi de les activitats culturals i festives que s'organitzen a la comarca del Baix Ebre, per tal d'observar si s'incorpora la diversitat sexual i de gènere.

Per tal d'aprofundir en l'anàlisi a través de l'enquesta que es va realitzar a la ciutadania, es va preguntar per la representació de la comunitat LGTBI+ a la cultura local.

Gràfic 25. Com valoren la representació de la comunitat LGTBI+ en la cultura local (teatre, cinema, literatura, etc.)?

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 65

En el gràfic anterior podem observar la valoració de les persones enquestades al voltant de la representació LGTBI+ a la cultura. **La major part de les persones enquestades la valora com a regular (un 42%)** seguit d'un 39% que la valora com a bona o molt bona. Finalment, un 20% la valoren com a dolenta o molt dolenta.

En preguntar per quines activitats culturals creuen que ajudarien a millorar la visibilitat de la comunitat LGTBI+, **les respostes giren entorn de més visibilització al teatre, més exposicions, i incloure representació en totes les activitats culturals.** A continuació queden recollides la totalitat de les respostes.

- No ho se
- Cap
- Tallers
- Obres de teatre
- Actes
- Activitats de tota mena
- No fer res
- Cualquiera con ese fin
- Donar-los visibilitat des de la normalitat no des de l'excepció.
- Tallers, xerrades i visibilitat al carrer
- no se
- Espectacles de personatges que la seva obra te clara influencia LGTBI+ o no amaguen la seva orientació (per dir alguns exemples Elvira Sastre o Gimena Amarillo)
- El cine també! :)
- Entenc que cada vegada més serà més normal de veure i no tant escàs com ara
- Fer activitats inclusives
- Participació a actes i activitats amb referents de la comunitat del territori

- Més cinema, teatre... Inclusive
- Ni idea
- Que a totes les activitats culturals hi hagués representació
- Tallers, concerts, obres de teatre
- En la biblioteca o algun lloc públic fer alguna exposició.
- Festes LGBTIQ+ en l'oci nocturn. Projeccions de pelis LGBTIQ+
- No puc respondre amb coherència
- Les que es fan em semblen prou bé. Fa por que si es fan massa accions seguides produeixi un efecte contrari en certa part de la població. Lo millor, crec, naturalitzar.
- Activitats pedagògiques
- Cultural
- Recitals, xerrades de col·lectius i/o d'activistes (remunerades!) ... sempre tractar el tema en primera persona i cedint l'espai. Teatre, conta contes,...Concerts.
- Teatro, libros inclusivos
- Crec que s'està treballant bé. S'ha d'anar poc a poc. Per sort, la cultura en general ajuda a tothom
- Cap activitat cultural, sinó la inclusió a totes aquelles activitats culturals o esportives
- Exposicions, promoció d'escriptor@s i les seves lectures, artistes en general.
- No se
- Grups de teatre, lectura....
- No crec que sigui necessari malbaratar recursos amb aquest àmbit, quan en sanitat, per exemple, es la pitjor demarcació amb pitjor servei
- Teatre, cinema...
- Les mateixes que es fan per a tothom. Jo parteixo de la base que soc totalment inclusiva i m'és molt complicat entendre que les altres persones no ho siguin, inclús parlant del tema.
- Festivals y actividades abiertas en las distintas poblaciones, además de proyecciones con esta temática específica
- Cine, teatro, danza
- Més participació a actuacions
- Obres de teatre o monòlegs
- Cicles de cinema, literatura, teatre... Xerrades. Manifestacions...
- Activitats inclusives
- Més diversitat d'activitats fetes per persones en veu pròpia
- Xerrades però vista la poca participació, millor a les escoles
- Club de lectura LGTBI+, tallers de xerrades sobre representació LGTBI+ al cinema
- Conta contes, tallers, xerrades
- No sabia dir
- Qualsevol activitat cultural que transmeti la diversitat, com a normalització en la societat

- Obres i racons per compartir experiències reals, que facin que les persones puguin empatitzar amb allò que estan veient i els porti a reflexionar en el seu dia a dia.
- Totes. Tenir referents en qualsevol activitat, de forma transversal.
- Ser més participatius en tot
- Cap. Si volen ser així molt be però que no ho ensenyin als nens, no tenen la culpa

També es va preguntar al grup focal amb les entitats sobre aquesta qüestió i es va valorar com a important la difusió de les activitats que fan les entitats, així com la creació d'espais i trobades amb persones del col·lectiu. **Cal destacar que l'Associació Cultural LGTBI+ Okay Productions ja fa 3 anys que organitza l'Unicorns Pride Ebre a Roquetes**, un esdeveniment que cada vegada compta amb més suport i que dona visibilitat a entitats de tota Catalunya amb les parades, i que entre les seves activitats organitzen una desfilada, una rua amb carrosses i comparses pels carrers del municipi, una cursa de tacons i espectacles artístics per gent del col·lectiu de les zones rurals de Catalunya.

D'entre les accions previstes a l'anterior pla que feien referència a la cultura s'ha complert l'objectiu de promoure esdeveniments i recolzar iniciatives de les entitats LGTBI+, com per exemple la de l'Unicorns Pride Ebre, però, en canvi, **no s'ha difós la memòria i les aportacions del col·lectiu LGTBI+ al llarg de la història i tampoc s'ha organitzat els conta contes de diversitat familiar a biblioteques o centres culturals. Es valora com a important per al present pla la inclusió d'aquestes accions que van quedar pendents.**

b) Diversitat cultural i religiosa.

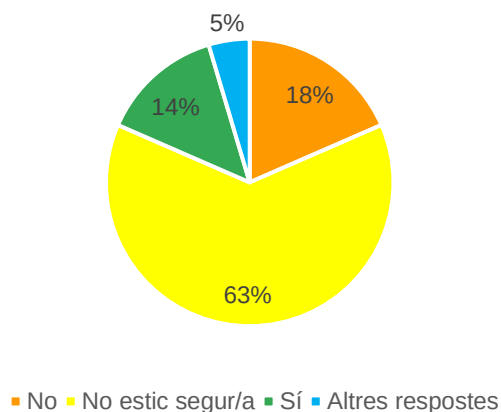
En analitzar la diversitat cultural i religiosa en clau LGTBI+ es pretén detectar les principals accions que es desenvolupen en aquest sentit.

Amb aquest objectiu es va preguntar a l'enquesta ciutadana si creuen que les necessitats de les persones LGTBI+ de diferents cultures i religions són ateses a la comarca.

Gràfic 26. Les necessitats de les persones LGTBI+ de diferents cultures i religions estan sent ateses adequadament a la comarca?

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 65

En l'anterior gràfic podem veure com la major part de les persones enquestades manifesta **no estar segur/a de si les necessitats de les persones LGTBI+ de diferents cultures i religions estan sent ateses adequadament a la comarca(63%)**. Un 14% opina que sí i un 18% opina que no. Aquesta gran quantitat de respostes que manifesten no estar segur/a és degut, probablement, a una baixa representació d'aquest col·lectiu entre les persones que han omplert el qüestionari.

Hi ha també un 5% de respostes que són diferents de les establertes prèviament al qüestionari. Les respostes són les següents:

- Crec que falta molt encara
- Que tornin a la seva cultura al seu país
- Si bien hay interés, falta abordaje antirracista y no binarista

A continuació, es va fer una pregunta oberta per saber **Quines mesures creus que es podrien prendre per millorar el suport a la diversitat cultural i religiosa dins la comunitat LGTBI+?**

Les respostes a aquesta pregunta han estat diverses i han destacat sobretot les de l'àmbit de la sensibilització i formació, crear altres tipus d'espais on aquestes persones es puguin sentir còmodes i arribar a altres tipus d'entitats. Es detallen a continuació totes les respostes.

- No ho sé
- No ho sé
- Cap
- Conscienciació
- Més informació i formació
- Més visibilitat

- Més visibilitat
- No fer res
- Opción de otros idiomas en la interacción virtual que hoy es muy facil
- No ho sé
- Formació i sensibilització
- D'entrada que totes les religions acceptessin la comunitat LGTBIQ+
- Informació a les escoles
- No sé
- Potser tallers per conèixer les altres realitats, però no estic segura...
- No ho sé
- Mes informació
- La sexualitat no entén de religions
- No sé
- Normalitzar
- Educar
- Sensibilitzar
- Conèixer mes els problemes en l'àmbit afectivo-sexual de les diferents cultures
- Suposo és una qüestió a promoure des de molt petis a les escoles
- Sensibilització per crear respecte. Tallers a les escoles i instituts
- Interpel·lant a les famílies amb activitats als centres educatius
- No puc respondre amb coherència, no formo part de cap col·lectiu
- Educació
- Pedagogia
- Accions
- Oferir espais més privats i no tant públics com xerrades o xerinola festivalera de purpurina. Hi ha persones que per la seva identitat cultural o religiosa no poden permetre's estar en un espai públic autodeclarant-se Queer i estant a l'armari. S'haurien de fer xerrades en espais com, no sé, Atzavara (?) Llocs on hi hagi persones migrades. En general no sé si s'acompanya molt bé a les persones d'altres indrets al nostre territori, sobretot si son persones racialitzades; osigue que a més a més fent-ho sent Queer és tot un repte. Hi ha espais com La Bassa Mar, se'ls podria informar de que existeixen, per exemple, ja es un pas. Crec que falta gent formada en idiomes i molt humana i sensible per emprendre conversa en algú que a més a més de ser de fora és diferent per la seva orientació sexual i/o de gènere. També coneixements respecte la religió... (En veritat tenim aquí consensuats encara molts relats catòlics, que també hauríem de tenir en compte, i son perillosos per les persones LGTBIQ+ i conviuen en natros sense cridar tant l'atenció, porten corbata i fan pagar per entrar a la catedral...) Si cal superar la moral adoctrinadora d'alguna secta la nostra autòctona també.
- Información y talleres divulgativos

- No soc religiós, desconec el tema
- Sensibilització a les escoles
- Informa i sensibilitzar als propis col·lectius perquè puguin expressar les realitats en la que estan sentint i vivint. Alhora informar i sensibilitzar a la població en general.
- No estic segura
- Integració
- No hi veig problema
- Jo crec que s'hauria de treballar més la part religiosa que és on hi ha més problema d'acceptació.
- Formarse más sobre ciertos temas (el binarismo y la asociación sexo-genero son constructos coloniales) y fomentar la inclusión en su espacio de trabajo de gente con distintos recorridos de vida
- Creando espacios para ello
- Més formació i informació
- Ajudes per a l'emancipació, ajuda psicològica, acompanyament...
- Més informació
- Major educació per als funcionaris públics i que així no hi hagi discriminació en els serveis bàsics com l'ajuntament, CAPs, etc.
- Primer fer pedagogia a la ciutadania dels drets humans, l'antiracisme, etc., per poder abordar la millora de la diversitat cultural i religiosa. En un món individualista difícilment s'entengui que som comunitat i els drets se defensen entre totes.
- El que he comentat abans. Accions formatives i de sensibilització als centres. A l'assignatura de religió, civisme o similar. Explicar que les persones tenen dret a elegir i les novetats en al formació de nuclis familiars. També als pares, per donar eines per respondre adequadament a casa.
- No ho sé
- Educant des de petits tant a casa com a l'escola a acceptar i respectar a totes les persones
- Fer tallers i actes de sensibilització ciutadana
- Identificar els referents LGTBI+ de cada comunitat per a que ells mateixos siguin un exemple, tot i que en algunes comunitats o religions és complicat
- Sensibilització a tots els rangs d'edat de la societat per una inclusió efectiva
- Arribar a les entitats relacionades amb aires cultures i religions.
- No ho sé
- Religiosa... pregunteu als islàmics que en pensen... pregunteu als cristians que en pensen...

En analitzar què s'està fent actualment des del Consell Comarcal, destaca positivament que les persones que formen part de l'atenció i acollida a persones migrades, tenen formació LGTBI+ i estan en coordinació amb el SAI. Seria important poder incloure en les activitats

LGTBI+ una perspectiva intercultural, així com oferir un acompanyament més personal i íntim a persones LGTBI+ d'altres cultures que ho necessitin.

c) Conclusions

- Un 62% de la població enquestada valora com a regular o dolenta la representativitat de la comunitat LGTBI+ en la cultura local.
- Les entitats LGTBI+ de la comarca troben una mancança en la difusió de les activitats que fan així com de la seva presència en la comunicació i les xarxes del Consell Comarcal.
- Fa 3 anys que una entitat de la comarca organitza l'Unicorns Pride Ebre a Roquetes, un esdeveniment que cada cop compta amb més suport i visibilitat.
- D'entre les accions previstes a l'anterior pla, no s'ha difós la memòria i les aportacions del col·lectiu LGTBI+ al llarg de la història i tampoc s'ha organitzat els conta contes de diversitat familiar a biblioteques o centres culturals. Accions que caldria impulsar en el present pla.
- La majoria de les persones enquestades no saben si les necessitats de les persones LGTBI+ de les diferents cultures i religions són ateses a la comarca.
- Seria important poder incloure en les activitats LGTBI+ una perspectiva intercultural, així com oferir un acompanyament més personal i íntim a persones LGTBI+ d'altres cultures que ho necessitin.

6.6. Educació

a) Educació amb perspectiva LGTBI+

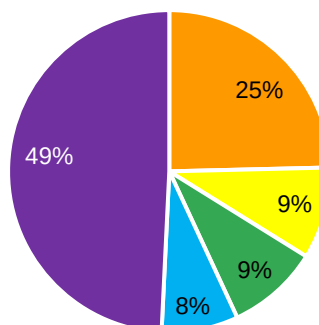
Amb relació a la coeducació i la diversitat sexual i de gènere s'ha dedicat tota una línia estratègica al seu tractament.

Per començar, es va preguntar dins l'enquesta com es valora el tractament de la diversitat de gènere i la sexualitat a les escoles del Baix Ebre.

Gràfic 27. Com valoren el tractament de la diversitat de gènere i sexualitat a les escoles del Baix Ebre?

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 65

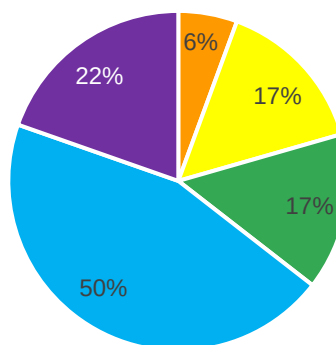

Bo Dolent Molt bo Molt dolent Regular

Gràfic 28. Com valoren el tractament de la diversitat de gènere i sexualitat a les escoles del Baix Ebre? Dades desagregades per orientació sexual.

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 64

Bo Dolent Molt bo Molt dolent Regular

En analitzar el gràfic anterior, s'observa com **gairebé la meitat de les persones considera que el tractament de la diversitat de gènere i sexualitats a les escoles del Baix Ebre és regular**. El 34%, en canvi, valora que és bo o molt bo, enfront d'un 17% que el considera dolent o molt dolent. Si tenim en compte només les persones amb una orientació sexual no heterosexual, la meitat de les persones enquestades valora com a molt dolent el tractament de la diversitat de gènere i sexualitats a les escoles.

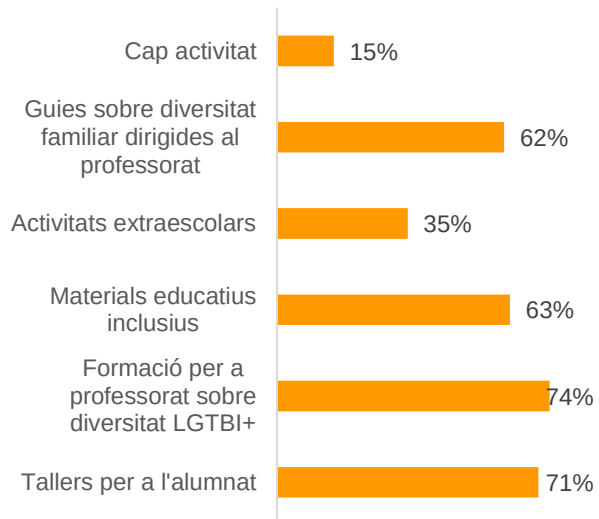
Així mateix, en desagregar les dades per orientació sexual, destaca que **d'entre les persones enquestades que han marcat "Bo" hi ha un 88% de persones heterosexuales**, i entre les que han marcat "Molt bo", el 67% de les persones són també heterosexuales. Aquest encreuament de dades evidencia una diferència entre la percepció de les persones amb una orientació sexual normativa i no normativa i fan concloure una **valoració molt pitjor sobre el tractament de la diversitat de gènere i sexualitat de les escoles entre les persones LGTBI+, afectades directament per aquest**

tractament en l'educació, que entre les persones que no formen part d'aquesta comunitat. Aquesta valoració té una relació directa amb les dades mostrades al gràfic 24 on les escoles i universitats apareixen com el segon lloc on les persones LGTBI+ reben més violència.

Gràfic 29. Quines accions educatives creus que serien més efectives per promoure la inclusió LGTBI+ a les escoles?

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 65

En preguntar quines accions educatives serien més efectives per promoure la inclusió LGTBI+ a les escoles, les accions més valorades són la "Formació per al professorat" i els "Tallers per l'alumnat", molt seguit dels "Materials educatius inclusius" i les "Guies sobre diversitat familiar". **Cal destacar que hi ha un 15% de respostes que opinen que no cal fer cap acció educativa per a la inclusió LGTBI+ a les escoles.**

Pel que fa a les accions concretes que el Consell Comarcal ha fet a les escoles, destaca positivament que **la Xarxa SAI Terres de l'Ebre compta amb un inspector referent que es desplaça al centre quan hi ha alguna denúncia i també que des del SAI Baix Ebre s'ha realitzat un acompanyament dirigit a professorat en els casos en els que s'ha detectat alguna violència dins les aules.** És cert que aquest tipus d'acompanyament no s'ha fet de forma generalitzada i caldria que tot el professorat disposés de recursos per evitar situacions d'LGTBI-fòbia i per abordar-les un cop s'hagin produït, així com disposar d'un recurs pedagògic específic sobre diversitat sexual i de gènere.

D'altra banda, des de 2018 existeix el Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront l'assetjament escolar a persones LGTBI de la Generalitat que han de seguir tots els centres educatius. A banda del circuit d'actuació davant d'actes LGTBI-fòbics s'inclouen en el protocol les definicions dels conceptes bàsics relacionats amb la diversitat afectiva sexual, d'identitat de gènere i expressió de gènere, les eines disponibles relacionades amb els centres educatius: metodologies, unitats didàctiques i dinàmiques, entre d'altres, per

gestionar les actituds LGTBI-fòbiques a les aules. **S'hauria d'assegurar el coneixement i implantació d'aquest protocol a tots els centres escolars de la comarca.**

Des de Joventut s'han dut a terme xerrades a les escoles, sobretot pel que fa a educació sexual i violències masclistes **però amb una mirada heterocentrada. Caldria incloure dins aquestes xerrades la sensibilització cap a les persones LGTBI+ i** assegurar la integració de les diverses opcions romàntiques i sexuals als centres educatius.

El Consell Comarcal ha pogut desenvolupar 14 maletes pedagògiques irisades + lila, una per cada Ajuntament i una pel Consell Comarcal. Aquestes maletes contenen 17 contes o llibres, per treballar la diversitat afectivosexual i de gènere, les violències masclistes, la igualtat i la no discriminació per procedència a totes les edats. **L'objectiu és que les maletes puguin arribar a escoles, biblioteques o centres culturals i entitats juvenils per tal de treballar els continguts.** Està previst que aquest recurs pugui anar ampliant l'oferta de llibres i contes que ofereix així com oferir activitats que girin entorn d'aquests materials. (Veure notícia 28/06/2024 web CCBE: <https://www.baixebre.cat/actualitat/noticies/el-consell-comarcal-del-baix-ebre-suneix-al-dia-internacional-de-lalliberament-l>)

Si posem el focus en la diversitat familiar, no s'ha fet cap acció concreta per al professorat ni per l'alumnat, tot i que les diferents AFA sí que ho contemplen a les seves formacions. A més a més, la documentació de les escoles està redactada perquè no sigui discriminatòria per les diverses realitats familiars.

Es recomana la creació d'accions i activitats als centres d'educació infantil i de manera transversal al llarg del cicle d'educació primària, que abordin la diversitat afectivosexual, d'identitat de gènere i d'expressió de gènere, així com la diversitat familiar.

b) Conclusions

- Un 66% de les persones enquestades valora com a regular, dolent o molt dolent el tractament de la diversitat de gènere i sexualitat a les escoles.
- Aquest percentatge augmenta a un 89% quan només tenim en compte les persones LGTBI+, un 50% de les quals el considera molt dolent.
- Les accions de sensibilització que han obtingut un ampli suport de la mostra són "Formació per al professorat", "Tallers per l'alumnat", "Materials educatius inclusius" i "Guies sobre diversitat familiar".
- Un 15% de respostes que opinen que no cal fer cap acció educativa per a la inclusió LGTBI+ a les escoles.
- El SAI ha realitzat acompanyaments a professorat en casos puntuals, però caldria ampliar aquest acompanyament i enfocar-lo cap a la prevenció.

- S'hauria d'assegurar el coneixement i implantació del Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront de l'assetjament escolar a persones LGTBI de la Generalitat a tots els centres escolars de la comarca
- Les xerrades a les escoles s'han fet amb una mirada hetero centrada i caldria incorporar la diversitat sexual i de gènere.
- El projecte de les maletes irisades està en desenvolupament i pot ser una gran eina d'ajuda.
- Es valora com a necessària la implementació d'accions als centres educatius per treballar la diversitat familiar.

6.7. Mercat de treball

a) Drets laborals de les persones LGTBI+

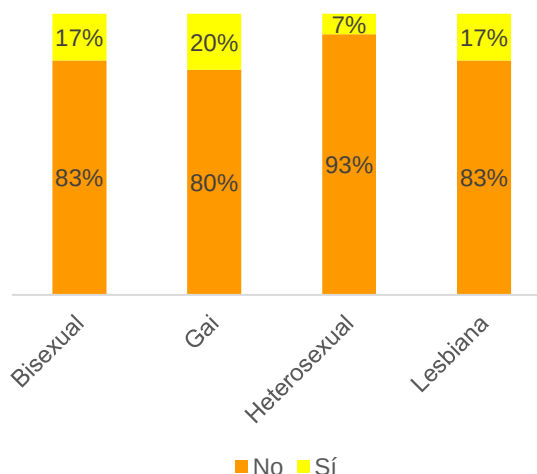
En aquesta línia estratègica s'analitza la implantació dels drets laborals de les persones LGTBI, concretament es contempla l'accés al mercat de treball i si hi ha discriminacions, fent especial èmfasi en les persones trans. També es té en compte l'assetjament per raó d'orientació sexual o identitat de gènere al món laboral.

L'enquesta realitzada a la ciutadania incorporava qüestions referides al mercat productiu per tal de conèixer la realitat del mercat de treball a la comarca del Baix Ebre, les quals s'exposaran a continuació:

Gràfic 30. T'has sentit discriminat/da al teu lloc de treball a causa de la teva identitat de gènere o orientació sexual? Dades desagregades per orientació sexual.

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 64

Dins les respostes que es poden observar al gràfic anterior destaca que totes les orientacions sexuals, inclosa l'heterosexual (7%), s'han sentit discriminades per la identitat

de gènere o orientació sexual en l'àmbit laboral. El percentatge puja a un 20% quan parlem d'homes gais i baixa a un 17% en parlar de persones bisexuals o lesbianes.

D'entre les persones que han respost que sí que han patit alguna situació de discriminació laboral, s'ha demanat que expliquin la situació. Les respostes han estat les següents:

- Comentaris despectius sobre d'altres persones fent referència a l'orientació sexual d'una tercera persona no present, en una reunió d'equip.
- Comentaris de molt mal gust.
- Estranyesa dels "jefes" quan demano permís per cuidar als fills.
- Moltes vegades se m'ha qüestionat la manera d'anar vestit.
- M'han exclòs d'una convocatòria pública per ser home.
- A la meva feina no treballaré en esta gent . El 99% no poden ni aixecar un martell...
- En una entrevista de feina em van dir que per l'edat que tenia tardaria poc en ser mare, no em van contractar.

Per acabar el bloc laboral es va preguntar **Quines mesures creus que haurien d'implementar les empreses per garantir un entorn de treball inclusiu?** D'entre les mesures es proposa conscienciació i formació, no permetre discriminacions subtils, fomentar diàleg i mediacions. A continuació es mostren la totalitat de les respostes rebudes.

- No ho se
- Cap.
- No sé.
- Conscienciació.
- Xerrades i tallers.
- Recursos humans inclusius.
- No fer res.
- Hablarlo con sus trabajadores, cada entorno es particular, no es lo mismo una biblioteca que un barco pesquero.
- Hauria de ser voluntari i personalitat.
- Prohibir la discriminació més subtil com ara les bromes o els comentaris inapropiats.
- Informació.
- No sé.
- 1. Fomentar el diàleg i la mediació.
- 2. Oferir serveis de salut mental gratuïts.
- 3. Valorar els treballadors per la seva feina independentment de la seva vida personal.
- També a les empreses s'hauria de fer cursets.
- Informació i respecte.

- No permetre comentaris, mofes, etc. I formació/sensibilització sobre el respecte a la diversitat.
- Igualtat de dalt a baix.
- Mirar al professional, no la seva orientació sexual i si la seva vàlua.
- No preguntar sobre la condició sexual.
- No fer distincions en funció de la orient sexual.
- Ho sé.
- No ho se.
- No sabria dir.
- Plans d'igualtat efectius amb un mínim de formacions i tallers obligatoris.
- Sensibilització.
- Alguna jornada de sensibilització.
- Pedagogia.
- Estar atents i presentar a les persones de recursos humans des del primer minut per si fes falta.
- Información.
- no ho sé
- Penalitzar fortament qualsevol acte o paraula en contra del col·lectiu LGTBI+, O regilització.
- Protocol assetjament, mesures de conciliació des de la salut (per possibles tractaments).
- Respecte.
- La igualtat entre sexes.
- Treballar molt als empresaris i alguns treballadors/es que no tenen clar lo que significa la paraula inclusió.
- Cap, sols ser persona, l'educació es fa a casa, no en cursos ni en xarxes socials
- Más actividades visibles para la sociedad en general, además de formación específica para directivos y gente de recursos humanos.
- Tolerancia cero a actos discriminatorios y asegurarse que las personas a cargo estén capacitadas para manejar de buena manera esas situaciones.
- Sensibilització.
- Más formació als treballadors.
- Que les denúncies siguin fàcils de fer i tinguin conseqüències.
- Más empatia.
- Protocols i difusió de les eines per fer denúncies, etc.
- El mateix. Formació i psicologia per treballar l'acceptació i la comprensió.
- Fomentar el respecte a la privacitat com a cultura laboral. No comentar ni opinar sobre les vides privades dels companys en general.
- Valorar i premiar el respecte.

- Creació de protocols d'actuació en situacions de tracte discriminatori i formar als treballadors al respecte.
- Sensibilització i formació en gènere i diversitat.
- Sensibilització, sobre tot a empreses que no pertanyen al món social.
- Assegurar la igualtat d'oportunitat i evitar d'altres de respecte i comentaris LGTB-fòbics amb la formació necessària entre tots els membres de l'empresa.
- Respecte per tots els gèneres.
- CAP

Es pot observar com la discriminació en l'àmbit laboral és encara molt present en el dia a dia de les persones LGTBI+ a la comarca del Baix Ebre, aquest fet **fa palesa la necessitat d'incorporar accions en el present Pla que comuniquin a les persones treballadores de la comarca l'existència de protocols d'actuació específics davant aquest tipus d'assetjaments, així com a les persones responsables dels llocs de treball.**

En relació amb les persones treballadores del Consell Comarcal, **destaca positivament l'existència d'un Protocol per a la prevenció i l'abordatge de l'assetjament sexual, per raó de sexe, embaràs o maternitat, de l'orientació sexual o de la identitat sexual**, aprovat el setembre de 2023, que incorpora les orientacions pràctiques per a les persones assetjades així com un circuit d'intervenció.

Pel que fa a la contractació de persones trans*, que tenen més dificultat a l'hora de trobar feina, **es valora positivament l'adhesió a la línia trans* del programa Treball i formació del Servei d'Ocupació de Catalunya**. El 2024 ha estat el tercer any en què el Consell Comarcal ha rebut una persona trans* provinent d'aquest programa per tal d'ajudar a la seva inclusió en el món laboral. El programa ha estat molt ben rebut per tot el personal Del Consell Comarcal i es preveu la continuïtat de la participació en aquest programa.

Seria convenient que, de cara a futures contractacions de persones trans*, **la documentació de Recursos Humans pogués contemplar les especificitats quant a llenguatge i recollida d'informació per a la contractació**, i és per això que en el present pla es proposarà una acció relacionada amb aquesta qüestió.

b) Conclusions

- Segons l'enquesta, totes les orientacions sexuals han estat discriminades en l'àmbit laboral. Destacant les persones gais amb un 20% del total.
- D'entre les persones enquestades hi ha moltes propostes que fan referència a la necessitat de formació en l'àmbit laboral.

- Aquestes discriminacions mostren la necessitat d'incorporar accions que comuniquin a les persones treballadores de la comarca l'existència de protocols d'actuació específics davant aquest tipus d'assetjaments
- Es valora positivament l'adhesió a la línia trans* del programa Treball i formació del Servei d'Ocupació de Catalunya per part del Consell Comarcal.
- Caldria adequar la documentació de Recursos Humans dins el Consell Comarcal per a la contractació de persones trans.

6.8. Lleure, esport i salut

La següent línia està dedicada a l'anàlisi de la situació de les persones LGTBI+ en els àmbits del lleure, l'esport i la salut dins la comarca del Baix Ebre. Concretament s'analitzaran els següents àmbits:

a) Perspectiva LGTBI+ i LGTBI-fòbia dins el lleure i l'esport a la comarca del Baix Ebre

Amb la intenció d'observar si a la comarca del Baix Ebre es té en compte a les persones LGTBI+ dins les activitats de lleure s'han realitzat preguntes en aquesta direcció dins l'enquesta a la ciutadania així com dins el grup focal amb les entitats.

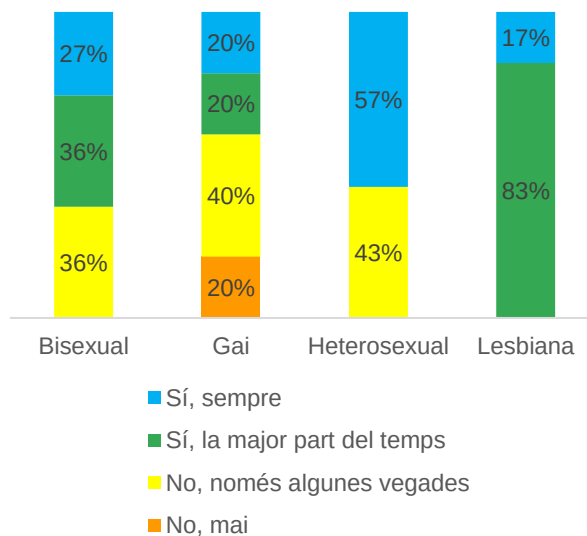
Pel que fa a les dades extretes de l'enquesta realitzada a la ciutadania, s'exposen a continuació:

A la primera pregunta plantejada a l'enquesta, referent a l'àmbit esportiu i de lleure, es va preguntar si les persones que van respondre l'enquesta se sentien còmodes participant en activitats de lleure i esportives a la comarca, com a persones LGTBI+. Aquesta pregunta permetia la resposta "No soc una persona LGTBI". En els gràfics que veurem a continuació, s'han eliminat aquestes respostes i només queden plasmades les de les persones que sí que són persones LGTBI+.

Gràfic 31. Et sents còmode participant en activitats de lleure i esportives a la teva comarca com a persona LGTBI+? Dades desagregades per orientació sexual.

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

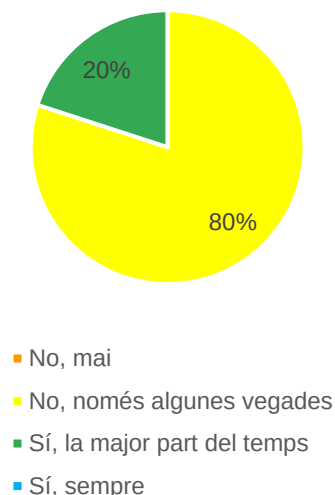
Base: 29

Gràfic 32. Et sents còmode participant en activitats de lleure i esportives a la teva comarca com a persona LGTBI+.
Respostes de les persones que no s'identifiquen amb el seu sexe biològic de naixement.

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 5

En el primer gràfic, desagregat per orientació sexual i havent ja eliminat les respostes marcades com a "No soc una persona LGTBI", podem veure com les persones que són heterosexuals estan dividides en "Sí, sempre" (57%) o "No, només algunes vegades" (43%). Si ens fixem en les dones lesbianes, un 83% marca que "Sí, la major part del temps" i un 17% diu que "Sí, sempre", sent la part del col·lectiu que té una resposta més positiva del grau de comoditat a les activitats de lleure i esportives.

Les respostes dels homes gais estan més dividides i són els únics que han obtingut representació a les quatre respostes, obtenint una majoria en el "No, només algunes

vegades", del 40%. Si fem un sumatori del "No, només algunes vegades" i el "No, mai", obtenim **un 60% d'incomoditat entre les persones gais. Cal destacar que els homes gais són els únics que han marcat la resposta de "No, mai" (20%).**

Finalment, les persones bisexuales obtenen una majoria del 63% entre els "Sí, sempre" i "Sí, la major part del temps", i són un 27% les persones bisexuales que només es senten còmodes algunes vegades.

Aquestes diferències poden tenir molt a veure amb l'estereotip de la masculinitat hegemònica i el càstig social per tenir expressions de gènere diferents dins el món de l'esport.

En el segon gràfic que hem vist, s'han filtrat els resultats mostrant només aquells de les **persones que han manifestat no identificar-se amb el seu sexe biològic de naixement. Entre aquestes persones la resposta majoritària ha estat "No, només algunes vegades", amb un 80% de representació.**

La següent pregunta feia referència a **Quins programes o activitats de lleure i esport podrien millorar la participació de les persones LGTBI+?** Les respostes es van obtenir en format de resposta oberta i van girar entorn de **prohibir l'homofòbia als vestuaris, activitats pedagògiques, no dividir els esports per gènere o la realització de tallers.** A continuació es mostren la totalitat de les respostes.

- No ho sé
- Cap
- No ho sé
- No ho sé
- Totes
- Totes
- Les activitats inclusives
- Piscina, activitats gimnàstiques...
- No fer res
- Un poco larga la encuesta
- No soc una persona LGTBI+
- Prohibir l'homofòbia als vestuaris, ja que es donen situacions i comentaris molt greus.
- Equips d'esport en equip.
- No sé
- La veritat que no participo a gaires activitats esportives...
- Ho sé
- No sé
- Crec que no tenen que tenir cap acte diferencial de la resta
- No tinc ni idea

- No sabia dir.
- Colònies lgbtiq+ i esports que fomentin el respecte i la diversitat
- No puc respondre
- Els esports en equips masculins. No hi ha gairebé referents.
- Activitats pedagògiques
- No lo sé
- Deixar de fer l'absurd de dividir els esports per gèneres.
- Fer excursions per la muntanya... Les activitats a la natura son més amables i col·lectives i no competitives!
- Todos
- Qualsevol, tot és començar
- La mateixa resposta que abans
- Facilitar la participació de les persones LGTBI+ en el programes i estimular noves activitats proposades pel col·lectiu
- No sé
- Fomentar jornades inclusives
- Les mateixes que per a tothom. No hi ha d'haver cap diferència. En el moment que es fa algo diferent deixem de ser inclusius. És la meva opinió i pot ser molt radical però és lo que jo penso.
- Les mateixes que els heteros
- Sé de un amigo que se siente muy mal por no poder acceder a vestuarios mixtos en el polideportivo. A mí directamente me cuesta acercarme a ese tipo de espacios
- Asegurar el acceso seguro a los espacios, capacitar a las personas a cargo de estos espacios sobre todo con el uso de los baños, tenemos un caso de un hombre trans que tuvo que dejar de asistir al centro deportivo por no poder ingresar al baño correspondiente a su identidad de género
- no ho sé
- No crec que s'hagi de fer esport "lgtbi+". S'ha de Fer esport inclusiu
- Més sensibilització
- Tots
- No ho sé
- Activitats cooperatives que no segreguin per gènere. Poden ser activitats simples tipus bitlles, no cal que sigui un equip esportiu seriós. En cas d'utilitzar dutxes o vestidors, que n'hi hagi d'individuals.
- Jocs o tallers les escoles-instituts per fomentar la inclusió
- No sé
- Qualsevol sempre que es tingui en compte i es respecti la diversitat, normalitzar
- Sensibilització i empoderament de la participació
- No sé en lleure, però en esports hi ha una carència general en la visibilització del col·lectiu.

- CAP

Pel que fa al grup de treball amb entitats, es va detectar que al Baix Ebre hi ha persones que formen part del col·lectiu LGTBI+ que senten que no poden anar a certs espais esportius, ja que es troben en situacions de violència a l'hora d'utilitzar els vestuaris o lavabos. Així mateix, va sorgir la demanda de trobar una ruta més clara a l'hora de fer una denúncia en aquests entorns i la seguretat de trobar reparacions en fer la denúncia.

Seria convenient, **per tal de pal·liar les discriminacions dins l'àmbit de l'esport i les seves instal·lacions, que es desenvolupés un protocol i una guia de bones praxis en què es poguessin adherir totes les entitats esportives de la comarca, així com els equipaments esportius municipals**, i que tingués una mirada cap a l'assetjament i les discriminacions LGTBI+ dins l'entorn esportiu tant pel que fa a la sensibilització com al circuit d'actuació, contemplant també la reparació.

Dins les actuacions fetes des del Consell Comarcal, destaca positivament l'acompliment de totes les accions previstes a l'anterior pla tant pel que fa als esports com a l'oci nocturn.

Destaca positivament en aquest àmbit la campanya que es va fer contra la violència masclista i l'LGTBI-fòbia als diferents centres esportius, tant públic com privats, de la comarca, en motiu del Dia Internacional contra l'LGTBI-fòbia en l'esport el febrer de 2024. Aquesta campanya va consistir en la difusió de cartells pels centres esportius i va tenir una gran acollida. A més, es va fer difusió d'una infografia amb recomanacions per incloure la diversitat sexual i de gènere als espais esportius. Avui dia molts centres encara tenen els cartells penjats, demostrant el compromís en l'entorn esportiu.

A totes les diades LGTBI+, el consell comarcal fa visibilització des de l'àmbit d'esports i, a més, està previst que es facin formacions específiques en LGTBI-fòbia i violències masclistes dins el consell esportiu del Baix Ebre.

Pel que fa a l'àmbit de l'oci nocturn, es va fer una campanya contra les violències masclistes a les festes majors. Dins aquesta campanya es va fer un enviament de cartells amb missatges contra les violències masclistes als diferents pobles, que van ser visibles als espais més importants de les festes dels pobles.

Així mateix, trobem que la majoria dels municipis disposen de punts lila, més grans o més petits segons les possibilitats, i en el cas que no en puguin tenir presencial faciliten un telèfon de contacte. **Alguns d'aquests punts liles són gestionats per la gent del poble com a voluntariat i seria convenient, en aquests casos, facilitar una formació o disposar d'una guia per a totes aquelles persones que puguin atendre dins un punt lila.**

Com s'ha explicat en el punt 6.2. b), es va intentar realitzar un protocol contra la LGTBI-fòbia i l'assetjament sexual per als espais d'oci que finalment no es va dur a terme. Un protocol que volia incloure els espais d'oci privats de la Comarca. Tenint en compte aquest

fet, **es proposa en el present pla una acció que inclogui la formació per a tot el personal de discoteques i que tingui una mirada de prevenció de les violències sexuals i LGTBI-fòbiques dins l'oci nocturn.**

Destaca positivament una formació, en violències masclistes i LGTBI-fòbia, organitzada pel SAI i el SIAD el setembre de 2024 on va participar personal tècnic de cultura, esports, festes, joventut i igualtat dels diferents ajuntaments així com entitats vinculades a joventut dels diferents municipis de la comarca. Aquesta acció, que es va dividir en dos dies, una part més teòrica i l'altre més pràctica, va tenir la participació d'una cinquantena de persones.

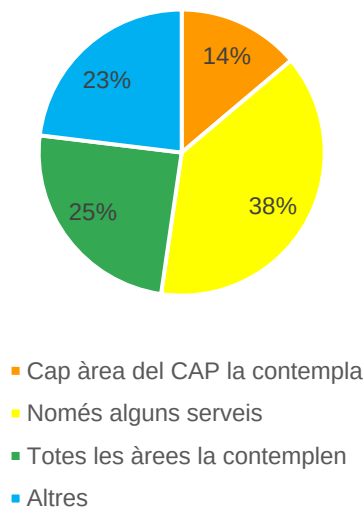
b) Salut amb perspectiva LGTBI+ a la comarca del Baix Ebre

Aquest apartat es dedica a l'anàlisi de l'àmbit de la salut des d'una mirada LGTBI+. Amb aquest objectiu es va preguntar a l'enquesta ciutadana si creien que els serveis de salut contemplen la diversitat d'orientació sexual i d'identitat de gènere.

Gràfic 33. Creus que als serveis de salut de la comarca es contempla la diversitat d'orientació sexual i d'identitat de gènere?

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 65

Entre les persones que han contestat l'enquesta, la resposta majoritària ha estat que **només alguns serveis contemplen la diversitat d'orientació sexual i d'identitat de gènere (un 38%)**. I la resposta que menys vots ha obtingut ha estat que cap servei la contempla (un 14%). Tot i això, cal tenir en compte que hi ha aquest **14% de persones que manifesten un tracte discriminatori rotund en l'àmbit de la salut.**

Un 25% opina que totes les àrees la contemplen i un 23% han afegit altres respostes que es detallen a continuació:

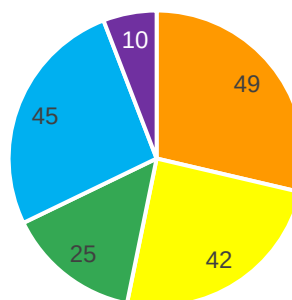
- Al metge som homes i dones biològics, ja ni ha prou

- Ho desconec
- Ho desconec, no hi veig cap referència als centres sanitaris.
- Jo conec el meu CAP...
- No ho sé
- No puc contestar no me trobat en el cas
- No tinc prou coneixement dels serveis

Gràfic 34. Quins serveis de salut específics per a persones LGTBI+ creus que són més necessaris potenciar? (Pots seleccionar més d'una opció)

Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta elaborada a la ciutadania de la comarca del Baix Ebre per al II Pla de Polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre (agost 2024).

Base: 65

- Assessorament psicològic
- Serveis de salut sexual
- Serveis de fertilitat i reproducció assistida
- Programes d'educació i sensibilització a Salut LGTBI+
- Cap servei

L'anterior gràfic es mostra en números absoluts per tal d'observar millor els resultats, ja que en aquesta pregunta les persones podien marcar més d'una opció.

En analitzar les dades destaca com a **servei més sol·licitat l'Assessorament psicològic (49 respostes)**, seguit a continuació pels **Programes d'educació i sensibilització a Salut LGTBI+ (45 respostes)**.

Els Serveis de Salut sexual també obtenen un ampli marge de respostes (42 respostes), i 25 respostes demanen potenciar els Serveis de fertilitat i reproducció assistida. Finalment, **10 persones opinen que no cal potenciar cap servei específic per a persones LGTBI+.**

S'observa en aquests resultats de l'enquesta que **hi ha una manca de sensibilització cap a les necessitats del col·lectiu LGTBI+ pel que fa a la salut**, possiblement fruit del desconeixement. No només per part de la ciutadania sinó també del personal sanitari. Seria recomanable fer una campanya de sensibilització en aquest sentit per tal d'evitar les

violències que se'n puguin derivar, així com oferir formacions entre el personal dels Centres d'Atenció Primària que mostressin les necessitats de les persones LGTBI+ a l'àmbit de la salut i com oferir un millor servei.

Finalment, pel que fa al servei trànsit i la seva difusió, hi ha una bona coordinació d'aquest amb el SAI i s'està donant a conèixer a les persones que ho necessiten.

c) Conclusions

- Un 60% dels homes gais enquestats no se senten còmodes en participar en activitats de lleure i esportives a la comarca. A més, són els únics que han marcat la resposta de "No, mai" (20%) en referència a aquesta comoditat. Sent les persones amb l'orientació sexual no heteronormativa que major incomoditat presenten.
- Un 80% de les persones que no s'identifiquen amb el seu sexe de naixement manifesten que en general no se senten còmodes.
- Hi ha persones del col·lectiu LGTBI+ que senten que no poden anar a certs espais esportius per la violència que implica.
- Es detecta la necessitat d'establir una ruta clara de denúncia i reparació en situacions de discriminació i/o violència contra persones LGTBI+ en l'àmbit esportiu.
- Seria adient la creació d'un protocol contra les discriminacions i l'assetjament LGTBI+ així com una guia de bones praxis en què es poguessin adherir totes les entitats esportives de la comarca i els equipaments esportius municipals.
- A totes les diades LGTBI+, el consell comarcal fa visibilització des de l'àmbit d'esports i, a més, està previst que es duguin a terme formacions específiques dins el consell esportiu del Baix Ebre.
- La majoria de municipis disposen de punts lila tot i que alguns d'aquests estan gestionats per la gent del poble com a voluntariat i seria convenient disposar d'una guia per a totes aquelles persones que puguin atendre dins un punt lila.
- No existeix cap protocol contra la LGTBI-fòbia i l'assetjament sexual a l'oci nocturn, per això es proposa fer formació per a tot el personal de discoteques.
- Hi ha un 14% de les persones enquestades que manifesten un tracte discriminatori rotund en l'àmbit de la salut.
- S'observa en els resultats de l'enquesta que hi ha una manca de sensibilització cap a les necessitats del col·lectiu LGTBI+ pel que fa a la salut.
- Seria recomanable fer una campanya de sensibilització així com oferir formacions entre el personal dels Centres d'Atenció Primària que mostressin les necessitats de les persones LGTBI+ a l'àmbit de la salut i com oferir un millor servei.

6.9. Acció social

a) Acció social i cicles de vida

L'última línia estratègica analitza l'acció social i cicles de vida, és a dir, les necessitats específiques de les persones LGTBI+ en les diferents etapes de la seva vida com són formar una família, joventut, gent gran, diversitat funcional, entre d'altres.

El Consell Comarcal ha dut a terme una sèrie d'accions on **destaca molt positivament una formació a l'Equip bàsic d'atenció social (EBASP) sobre els reptes en l'àmbit dels serveis socials des d'una perspectiva de diversitat de gènere**. A arran d'aquesta formació el SAI Baix Ebre i l'EBASP estan en contacte per tal de derivar casos que requereixin l'assistència o assessorament de les dues branques. És cert que estava prevista també la realització i difusió d'una guia per proporcionar eines a professionals de serveis socials en relació amb la qüestió LGTBI, però no ha estat possible la seva realització. Es recomana elaborar aquesta guia per tal de donar continuïtat i estabilitat al treball ja iniciat, així com repetir la formació per tal d'aprofundir així com arribar a les noves incorporacions de la plantilla.

Pel que fa a la promoció de la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere en els serveis i **programes de joventut, les diferents persones encarregades de dinamitzar aquests espais tenen formació en la matèria per tal de detectar possibles casos d'LGTBI-fòbia**, tot i que no s'han fet accions específiques de sensibilització.

Si posem la mirada a la gent gran, s'ha fet difusió de la Guia pràctica per incorporar la perspectiva LGTBI+ a les residències i altres centres i recursos per a les persones grans de la Generalitat de Catalunya, dins espais com els casals, centres de dia i residències de la comarca.

Finalment, **no s'ha fet cap acció entorn de la diversitat familiar i els nous models de família, que inclouen les famílies de dues mares o dos pares o un pare gestant, entre d'altres**.

Es recomana, tal com s'ha exposat en el punt 6.2. c), la inclusió dins la comunicació gràfica externa del Consell Comarcal o dels Ajuntaments de la inclusió de diversitat en els tipus de models familiars en les diferents campanyes que es duuguin a terme així com la promoció de conta-contes on el model familiar heteronormatiu no sigui l'únic que s'expliqui.

b) Conclusions

- El SAI Baix Ebre i l'EBASP estan en contacte per tal de derivar casos que requereixin l'assistència o assessorament de les dues branques.
- Estava prevista la realització d'una guia per proporcionar eines a professionals de serveis socials en relació amb la qüestió LGTBI+, però no ha estat possible la seva

realització. Es recomana elaborar aquesta guia per tal de donar continuïtat i estabilitat al treball ja iniciat.

- Els casals de gent gran, així com residències o centres de dia han rebut la guia per incorporar la perspectiva LGTBI+ i se'ls ha fet un petit acompanyament.
- No s'ha fet cap acció entorn de la diversitat familiar i els nous models de família, que inclouen les famílies de dues mares o dos pares o un pare gestant, entre d'altres.

7. Pla d'accions

Línia 1: Compromís institucional i impuls de polítiques LGTBIQ+ del Consell Comarcal del Baix Ebre				
Objectiu: Afirmar el compromís del Consell Comarcal del Baix Ebre amb el col·lectiu LGTBIQ+, continuant i aprofundint en el desplegament de accions i polítiques transversals amb perspectiva LGTBI+.				
Accions		Responsable(s)	Any	Indicadors
1	Oferir formació sobre diversitat sexual i de gènere per el personal de totes les àrees del Consell Comarcal del Baix Ebre, oberta també a personal tècnic dels ajuntaments de la comarca.	Gerència, Formació i RRHH	2025-2028	• Nombre d'accions formatives • Nombre àrees que reben formació • Nombre de persones formades
2	Consolidar el Servei d'Atenció Integral (SAI) amb més recursos econòmics i tècnics per portar a terme el Pla d'Accions, així com el seguiment i avaluació final d'aquest II Pla.	Tot el Consell Responsable polítiques LGTBIQ+	2025-2028	• Partida anual pressupostària destinada al SAI • Nombre de persones usuàries per any
3	Promoure l'adhesió de tots els municipis de la comarca a la Xarxa de Municipis LGTBIQ+	Gerència, Responsable polítiques LGTBIQ+ i	2025-2028	• Nombre i llistat d'ajuntaments adherits a la Xarxa de Municipis LGTBIQ+ • Nombre d'accions de comunicació amb ajuntaments

		Responsable imatge corporativa		
4	Adhesió al present Pla LGTBIQ+ per part dels diferents Ajuntaments de la comarca del Baix Ebre.	Gerència, Responsable polítiques LGTBIQ+ i Responsable imatge corporativa	2025-2028	• Nombre i llistat d'ajuntaments que l'assumeixin com a propi • Nombre d'accions de difusió del present Pla a les àrees d'igualtat
5	Continuar donant suport als ajuntaments en la incorporació de la perspectiva LGTBI+ als ajuntaments del Baix Ebre mitjançant l'elaboració de materials, com a recursos pedagògics, guies per l'adaptació de documentació, etc.	Gerència, Responsable polítiques LGTBIQ+ i Responsable imatge corporativa	2025-2028	• Nombre i llistat de materials creats • Nombre d'accions de comunicació i difusió dels materials
6	Organització d'activitats i actes en motiu de les dates significatives i fites històriques del col·lectiu LGTBIQ+ (28-J, Dia visibilitat trans*, Dia visibilitat lèsbica, etc.)	Responsable polítiques LGTBIQ+	2025-2028	• Nombre i llistat d'accions

7	Revisió final i elaboració de l'informe final	Responsable polítiques LGBTIQ+	2028	Informe d'avaluació del II Pla Comarcal per la Diversitat Sexual i de Gènere del Consell Comarcal del Baix Ebre, 2025-2028
8	Generar un espai tècnic de coordinació i treball conjunt entre els Serveis de l'Àrea d'Igualtat i Feminismes, la resta d'Àrees del CCBE, Ajuntaments i Entitats: Comissió Coordinadora de les Polítiques LGTBIQ+ Intracomarcal.	Responsable polítiques LGBTIQ+ Gerència Responsables Àrees del CCBE Ajuntaments comarca Entitats	2025-2028	- Nombre de reunions realitzades - Nombre i llistat d'actuacions realitzades conjuntament.
9	Inclusió d'objectius i accions relacionats amb la diversitat afectiva, sexual i de gènere de forma transversal en el conjunt de plans al Consell Comarcal del Baix Ebre (Polítiques de Dones, Envel·liment Km0, Joventut, PLACI, Pla Migració,...).	Responsable polítiques LGBTIQ+ Responsables Àrees del CCBE	2025-2028	- Nombre de plans que han incorporat objectius. - Nombre i llistat d'accions desplegades.

10	Emisió de Posicionaments Institucionals al Ple Comarcal reprovant públicament fets i conductes lgtbi-fobiques i mostrant el seu suport i reconeixement públic a la diversitat sexual-afectiva i de gènere.	Responsable polítiques LGBTIQ+ Presidència/Junta de Govern	2025-2028	• Nombre de posicionaments institucionals • Repercussió mediàtica dels mateixos - nombre de al·lusions als mitjans comarcals als posicionaments institucionals emesos
----	--	---	-----------	--

Línia 2: Comunicació inclusiva

Objectiu: Incloure la perspectiva de les diversitats afectivosexuals, diversitat de models familiars i diversitats en la expressió i identitat de gènere en la comunicació interna i externa del Consell Comarcal del Baix Ebre

Accions		Responsable(s)	Any	Indicadors
11	Formació en Comunicació Inclusiva per totes les àrees del Consell Comarcal i per plantilles de personal dels Ajuntaments de la comarca del Baix Ebre.	Gerència, Formació i RRHH, Responsable polítiques LGBTIQ+	2025-2028	• Número d'accions formatives • Nombre àrees que reben formació • Nombre de persones formades

12	Revisar i modificar documents i formularis del Consell i dels Ajuntaments de la Comarca perquè s'adeqüin a les diverses relacions afectives de les persones LGBTI+ i a l'heterogeneïtat i diversitat dels models familiars (per eixample, substituint les opcions de pare/mare)	Gerència, Àrea competent del CCBE, Responsable polítiques LGBTIQ+ i Responsable imatge corporativa	2025-2028	• Llistat de documents revisats i canvis implementats
13	Revisar i modificar documents i formularis del Consell i dels Ajuntaments de la Comarca perquè s'adeqüin a les diverses maneres d'expressió i vivència del gènere (per eixample, afegint la opció de <i>persona no binària</i> als formularis del Consell Comarcal).	Gerència, Àrea competent del CCBE, Responsable polítiques LGBTIQ+ i Responsable imatge corporativa	2025-2028	• Llistat de documents revisats i canvis implementats
14	Elaboració d'una Guia de Comunicació Inclusiva amb les diversitats afectivosexuals i de gènere.	Responsable polítiques LGBTIQ+ i Responsable imatge corporativa	2025-2028	• Document Guia de Comunicació Inclusiva amb les diversitats sexuals i de gènere del Consell Comarcal del Baix Ebre • Nombre d'accions de difusió del document

15	Fomentar l'adequació de la documentació a les diversitats sexo-afectives, familiars i de expressió i identitat de gènere en els ajuntaments de la comarca mitjançant l'elaboració d'un <i>Document Guia</i> .	Gerència, Responsable polítiques LGTBIQ+ i Responsable imatge corporativa	2025-2028	• Document Guia per la inclusió de la perspectiva de les diversitats sexuals, diversitat de models familiars i diversitats en la expressió i identitat de gènere en la documentació municipal • Nombre de accions de difusió del document • Llistat de documents revisats i canvis implementats per Ajuntament
----	---	---	-----------	--

Línia 3: Visibilitat, participació i informació de les persones i entitats LGTBIQ+

Objectiu: Promoure la visibilitat i participació de les persones i entitats LGTBIQ+ del Baix Ebre, augmentant el grau de coneixement de la ciutadania de les accions, serveis i activitats enfocades o relacionades amb el col·lectiu LGTBIQ+ mitjançant el suport directe i la coordinació amb les entitats LGTBIQ+ arrelades a la comarca.

Accions	Responsable(s)	Any	Indicadors
16 Elaboració d'un <i>Directorí d'entitats LGTBIQ+ del Baix Ebre</i> que sigui accessible al web del Consell Comarcal.	Responsable polítiques LGTBIQ+ i	2025	• Document <i>Directorí d'entitats LGTBIQ+ del Baix Ebre</i> • Inclusió d'un apartat al web per el Directorí

		Responsable imatge corporativa		
17	Creació d'un Consell Assessor LGTBIQ+ amb representació de les entitats LGTBIQ+ de la comarca i representants de totes les àrees del CCBE i representants dels ajuntaments. Aquest Consell es reunirà de anualment, tot i servirà com espai de coordinació i comunicació continuada entre les entitats i el CCBE.	Representant entitat (1 per entitat) Representat àrea CCBE (1 per àrea) Responsable polítiques LGTBIQ+ Representants dels ajuntaments	2025-2028	• Acta de constitució del Consell Assessor LGTBI • Acta de reunió Consell Assessor LGTBI • Llistat de representants del Consell Assessor LGTBIQ+ • Acord de funcionament del Consell Assessor LGTBIQ+
18	Donar suport a la difusió de totes les activitats que es desenvolupin per part de les entitats LGTBIQ+ del Baix Ebre a través de les eines de comunicació externa del Consell Comarcal.	Responsable imatge corporativa	2025-2028	• Nombre d'accions de difusió

19	Invitació, amb reserva d'espais i dotació de material, per a la presència de les entitats LGTBIQ+ en fires o esdeveniments comarcals.	Responsable polítiques LGTBIQ+	2025-2028	• Llistat de esdeveniments amb presència de espai de entitats LGTBI en esdeveniments comarcals
20	Presència d'imatges i altres recursos audiovisuals que facin referència a la realitat LGTBIQ+ en el conjunt de les eines de comunicació externa del Consell Comarcal (pagina web, xarxes socials, cartells, posters i similars...) en tots els àmbits i serveis comarcals.	Responsable imatge corporativa Responsable polítiques LGTBIQ+	2025-2028	• Nombre i llistat d'imatges i recursos incorporats, amb tipus de referència concreta • Nombre i llistat d'àrees i/o serveis implicats.

Línia 4: Lluita contra la LGBTIQfòbia

Objectiu: Desplegar accions per la prevenció i abordatge de les violències LGTBIQfòbiques, tant internament al Consell Comarcal del Baix Ebre com a externament, mitjançant la sensibilització a la ciutadania del Baix Ebre.

Accions		Responsable(s)	Any	Indicadors
21	Realitzar una campanya institucional de sensibilització ciutadana contra la LGBTIQfòbia a la comarca, de forma coordinada amb les entitats arrelades al territori, que serveixi per augmentar la visibilitat i el coneixement a la ciutadania del SAI comarcal del Baix Ebre i de les entitats LGTBIQ+.	Gerència, i Responsable imatge corporativa Responsable polítiques LGBTIQ+	2025-2028	• Llistat d'accions de difusió • Evolució grau de coneixement SAI • Grau de coneixement de entitats LGBTIQ+ del Baix Ebre
22	Difusió del Protocol de prevenció i abordatge del assetjament LGBTIQ+fòbic del Consell Comarcal del Baix Ebre.	Recursos Humans Responsable imatge corporativa	2025-2028	• Nombre d'accions de difusió • Grau coneixement Protocol

Línia 5: Cultura i festes

Objectiu: Afavorir la inclusió i la participació del col·lectiu en els esdeveniments culturals i festius de la comarca, garantint espais més segurs per a les persones LGBTIQ+.

Accions		Responsable(s)	Any	Indicadors
23	Oferir formació en prevenció i abordatge de violències LGTBIfòbiques en l'oci nocturn per al personal del sector.	Responsable polítiques LGBTIQ+	2025-2028	• Número d'accions formatives • Nombre de persones formades • Llistat de empreses que han rebut formació
24	Fomentar la presència i participació de les entitats del territori en activitats culturals on es tractin temàtiques d'interès per al col·lectiu.	Responsable polítiques LGBTIQ+	2025-2028	• Nombre de participacions d'entitats LGTBI a activitats culturals
25	Difondre la memòria i les aportacions de les persones LGBTIQ+ del Baix Ebre.	Responsable polítiques LGBTIQ+	2025-2028	• Nombre de commemoracions, jornades, exposicions i premis dedicats al reconeixement de les aportacions i vivències del col·lectiu LGBTI.

Línia 6: Educació

Objectiu: Fomentar entorns educatius lliures de violències LGBTIQ+fòbiques i impulsar el coneixement dels professionals de la educació, alumnat i famílies en relació a les persones LGBTIQ+ i les formes de discriminació que pateixen.

Accions		Responsable(s)	Any	Indicadors
26	Organitzar sessions formatives obertes per a professionals de l'educació per a la prevenció i abordatge de violències LGTBIfòbiques en entorns escolars, en coordinació amb les entitats LGTB IQ+ del Baix Ebre	Educació Responsable polítiques LGBTIQ+	2025-2028	• Número d'accions formatives • Nombre de persones formades
27	Establir un circuit de derivació entre els centres educatius i el Servei d'Atenció Integral del Baix Ebre.	Educació Responsable polítiques LGBTIQ+	2025-2028	• Elaboració de circuit de derivació • Nombre de casos derivats
28	Desenvolupar xerrades de sensibilització al alumnat dels centres educatius de la comarca en coordinació amb les diversitats LGTB IQ+ del Baix Ebre i les AFA's dels centres educatius.	Educació Responsable polítiques LGBTIQ+	2025-2028	• Nombre de Xerrades • Nombre de persones sensibilitzades

29	Elaboració d'un recurs pedagògic específic sobre la diversitat afectivosexual, familiar i de expressió i identitat de gènere.	Educació Responsable polítiques LGBTIQ+	2026	• Recurs pedagògic • Nombre d'accions de difusió del recurs
----	---	--	------	--

Línia 7: Mercat de treball

Objectiu: Afavorir i millorar la inclusió laboral i empleabilitat de les persones del col·lectiu LGTBI, especialment de dones trans*, i promoure entorns laborals lliures de LGBTIQ+fòbia.

Accions		Responsable(s)	Any	Indicadors
30	Inclusió de clàusules de puntuació addicional als plecs de contractació del CCBE per a empreses que incloguin en la seva plantilla persones LGTBIQ+, especialment dones trans*.	Dinamització econòmica Responsables de les diferents Àrees del Consell Gerència	2025-2028	• Nombre de plecs amb criteris d'inserció laboral de persones LGTBIQ+, especialment dones trans*

31	Continuar amb la promoció de l'ocupació de les persones LGTBIQ+, especialment dones trans*, al Consell Comarcal del Baix Ebre	Dinamització econòmica Recursos Humans	2025-2028	• Nombre de persones beneficiàries • Nombre de plans d'ocupació ocupats
32	Elaboració d'un informe anual d'avaluació dels resultats del programa d'inclusió laboral de dones trans* al Consell Comarcal del Baix Ebre, avaluant els resultats i les necessitats de millora.	Recursos Humans Responsable polítiques LGTBIQ+	2025-2028	• Document informe d'avaluació anual del programa d'inserció laboral de dones trans*
33	Distribució dels materials sobre el col·lectiu LGTBIQ+ en l'àmbit laboral a les empreses de la comarca.	Dinamització econòmica Responsable polítiques LGTBIQ+	2025-2028	• Llistat d'empreses beneficiàries.

Línia 8: Lleure, esports i salut

Objectiu: Aprofundir en la inclusió de la perspectiva de les diversitats sexuals, diversitat de models familiars i diversitats en la expressió i identitat de gènere en les polítiques de salut, esports i lleure.

Accions		Responsable(s)	Any	Indicadors
34	Organitzar sessions formatives obertes per a professionals de la salut per a la prevenció i abordatge de violències LGTBIfòbiques, en coordinació amb les entitats LGTBIQ+ del Baix Ebre.	Salut Responsable polítiques LGTBIQ+	2025-2028	• Número d'accions formatives • Nombre de persones formades
35	Establir un circuit de derivació amb els centres sanitaris i el Servei d'Atenció Integral del Baix Ebre.	Salut Responsable polítiques LGTBIQ+	2025-2028	• Elaboració de circuit de derivació • Nombre de casos derivats • Document informe d'avaluació anual del programa d'inserció laboral de dones trans*
36	Continuar amb la difusió del servei Trànsit.	Responsable polítiques LGTBIQ+	2025-2028	• Nombre de persones informades i/o derivades

37	Elaboració d'un Protocol per la prevenció i l'abordatge de l'assetjament LGBTIQ+fòbic en equipaments esportius, que inclogui formació a membres d'entitats esportives i personal tècnic d'esports.	Responsable polítiques LGBTIQ+ Consell Esportiu Baix Ebre	2025-2028	• Document <i>Protocol per la prevenció i abordatge de l'assetjament LGBTIQfòbic</i> • Nombre de persones formades
38	Elaboració i difusió de campanyes de sensibilització contra la LGBTIQfòbia en el lleure i l'esport.	Responsable polítiques LGBTIQ+ Joventut Consell Esportiu Baix Ebre Entitats esportives de la comarca	2025-2028	• Nombre i llistat de campanyes realitzades. • Nombre de persones beneficiàries. • Valoració qualitativa de les campanyes.

Línia 9: Acció social

Objectiu: Promoure la perspectiva de la diversitat sexual, familiar i d'expressió i identitat de gènere en els serveis i programes adreçats a la gent gran i la joventut

Accions		Responsable(s)	Any	Indicadors
39	Elaboració de una guia de eines per als professionals de l'Àrea de Serveis a les Persones del Consell Comarcal del Baix Ebre	Coordinació Àrea de Serveis a les Persones/ Coordinació Serveis Socials. Responsable polítiques LGBTIQ+	2026	• Document Guia per a la introducció de la perspectiva LGBTIQ+ en la intervenció per a professionals de l'Àrea de Serveis a les Persones. • Nombre d'accions de difusió de la Guia.
40	Promoure la perspectiva de la diversitat afectivo-sexual i de gènere en els serveis i programes de joventut.	Joventut i Responsable polítiques LGBTIQ+	2025-2028	• Llistat d'accions que incloguin la perspectiva LGBTIQ+ per part dels serveis d'informació i dinamització juvenil .

41	Organitzar sessions formatives obertes per a professionals / persones que formen part dels serveis i equipaments destinats a persones grans (casals, residències i centres de dia, ...) per a la prevenció i abordatge de violències LGTBIfòbiques, en coordinació amb les entitats LGTB IQ+ del Baix Ebre.	Consell Consultiu Gent Gran Responsable polítiques LGTB IQ+ Entitats LGTB IQ+ del Baix Ebre Consell Consultiu Gent Gran	2025- 2028	• Número d'accions formatives • Nombre de persones formades
42	Establir un circuit de derivació amb els centres de dies i centres residencials i el Servei d'Atenció Integral del Baix Ebre.	Consell Consultiu Gent Gran, Centres Residencials i d'atenció a persones grans i Responsable polítiques LGTB IQ+	2025- 2028	• Elaboració de circuit de derivació • Nombre de casos derivats

8. Annexos

Annex 1. Informe d'avaluació del I Pla Comarcal per la Diversitat Sexual i de Gènere del Consell Comarcal del Baix Ebre - Mesures per a la Igualtat LGBTI (2020-2024). Octubre de 2024

1. Introducció

El Consell Comarcal del Baix Ebre va aprovar l'any 2020 el I Pla Comarcal d'igualtat LGBTI del Consell Comarcal del Baix Ebre, que responia a la necessitat de tenir un instrument d'actuació per a promoure la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere i per a l'eliminació de les desigualtats i violències LGBTI-fòbiques.

El present informe d'avaluació respon a l'objectiu d'analitzar el grau d'implementació de les accions proposades pel I Pla Comarcal d'igualtat LGBTI (2020-2024). Els resultats seran, alhora, el punt de partida en què es basarà la diagnosi del II Pla Comarcal d'igualtat LGBTI del Consell Comarcal del Baix Ebre.

L'estructura de la present avaluació seguirà els diferents àmbits del Pla. En aquest sentit, s'analitzaran les accions de les diverses línies estratègiques del Pla. Concretament, s'estudiaran un total de 43 accions distribuïdes en les següents línies estratègiques:

Figura 1. Línies d'actuació del I Pla Comarcal d'igualtat LGBTI del Consell Comarcal del Baix Ebre.

1. Incorporar al Consell Comarcal del Baix Ebre la cultura de la diversitat sexual i de gènere.
2. Impulsar en els diferents àmbits de la política comarcal actuacions per tal de promoure l'eradicació de l'LGTBI-fòbia, fomentant una societat més inclusiva.

Font: elaboració pròpia a través del I Pla Comarcal d'igualtat LGBTI del Consell Comarcal del Baix Ebre.

Metodològicament, l'informe d'avaluació s'ha realitzat a partir de les diverses fonts aportades pel Consell Comarcal del Baix Ebre i per les entrevistes dutes a terme al personal tècnic.

2. Memòria descriptiva d'accions previstes

El I Pla Comarcal d'igualtat LGBTI del Consell Comarcal del Baix Ebre està estructurat en 2 línies estratègiques i, dins de cada línia estratègica, hi ha diversos objectius. Concretament,

la línia 1, *Incorporar al Consell Comarcal del Baix Ebre la cultura de la diversitat sexual i de gènere*, compta amb 6 objectius i 12 accions en total.

Pel que fa a la línia 2, *Impulsar en els diferents àmbits de la política comarcal actuacions per tal de promoure l'eradicació de l'LGTBIfòbia, fomentant una societat més inclusiva i igualitària*, està formada per 9 objectius i 31 accions.

Figura 2. Objectius de les línies d'actuació del I Pla Comarcal d'igualtat LGTBI del Consell Comarcal del Baix Ebre.

<u>Línia estratègica 1:</u> Incorporar al Consell Comarcal del Baix Ebre la cultura de la diversitat sexual i de gènere.	6 Objectius: 1. Formació en diversitat sexual i de gènere. 2. Incorporació d'objectius de diversitat sexual i de gènere a la documentació, normativa, plans i programes clau. 3. Combatre la discriminació per raó d'orientació sexual i identitat de gènere. 4. Instruments de política laboral i contractació comarcal. 5. Comunicació inclusiva. 6. Participació de persones i entitats LGTBI.	12 accions
<u>Línia estratègica 2:</u> Impulsar en els diferents àmbits de la política comarcal actuacions per tal de promoure l'eradicació de l'LGTBIfòbia, fomentant una societat més inclusiva.	1. Informació i acompanyament. 2. Ensenyament. 3. Cultura i visibilitat. 4. Salut, drets sexuals i reproductius. 5. Vides lliures de violència. 6. Interculturalitat i migracions. 7. Àmbit laboral. 8. Esports i oci nocturn. 9. Acció social i cicles de vida.	31 accions

Font: elaboració pròpia a través del I Pla Comarcal d'igualtat LGTBI del Consell Comarcal del Baix Ebre.

Tot seguit es recullen el total de les accions previstes per a l'execució del pla 2020-2024 per tal de conèixer el grau de desenvolupament de les accions amb l'objectiu de poder detectar les principals dificultats i èxits.

Línia 1. Incorporar al Consell Comarcal del Baix Ebre la cultura de la diversitat sexual i de gènere.

OBJECTIU GENERAL: Impulsar una administració inclusiva, i que reculli i doni resposta a les necessitats i interessos de la diversitat de la ciutadania implica un procés de canvi institucional, de transformació de les pràctiques i de la cultura de la mateixa organització pública per a incorporar la diversitat sexual i de gènere.

Objectiu específic 1.1. Formació en diversitat sexual i de gènere.

- 1.1.1. Oferir formació sobre diversitat sexual i de gènere per al personal del Consell Comarcal del Baix Ebre.

☒ Acció realitzada.

Objectiu específic 1.2. Incorporació d'objectius de diversitat sexual i de gènere a la documentació, normativa, plans i programes clau.

- 1.2.1. Adequació de la documentació pròpia administrativa a les relacions afectives de les persones LGBTI.

☒ Acció realitzada.

- 1.2.2. Garantir que els plans i programes estratègics incorporin la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere.

☒ Acció realitzada.

- 1.2.3. Adhesió al present pla LGBTI per part de les diverses àrees d'igualtat dels Ajuntaments que han participat amb la seva redacció.

☐ Acció no realitzada.

Objectiu específic 1.3. Combatre la discriminació per raó d'orientació sexual i identitat de gènere.

1.3.1. Adhesió al present pla LGBTI per part de les diverses àrees d'igualtat dels Ajuntaments que han participat amb la seva redacció.

☒ Acció realitzada.

Objectiu específic 1.4. Instruments de política laboral i contractació comarcal

1.4.1. Oferir eines de prevenció, detecció i protecció de situacions d'assetjament per raó d'orientació sexual, identitat de gènere i diversitat del desenvolupament sexual.

☒ Acció realitzada.

1.4.2. Fomentar que la contractació i les concessions del Consell Comarcal del Baix Ebre garanteixin la no discriminació per raó d'orientació sexual i identitat de gènere i promoguin l'ocupació de les persones amb més dificultats del col·lectiu LGBTI.

☒ Acció realitzada.

Objectiu específic 1.5. Comunicació inclusiva.

1.5.1. Incloure la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere en la comunicació interna i externa del Consell Comarcal del Baix Ebre.

☒ Acció no realitzada.

1.5.2. Difusió de declaracions oficials en casos concrets de discriminació al Col·lectiu LGBTI.

☒ Acció no realitzada.

1.5.3. Visibilitat a les qüestions referents al col·lectiu LGBTI i foment del respecte envers la diversitat sexual i de gènere en els mitjans de comunicació comarcals.

☒ Acció no realitzada.

Objectiu específic 1.6. Participació de persones i entitats LGBTI.

1.6.1. Dinamitzar i incentivar la participació del moviment LGBTI en el disseny i l'aplicació de les polítiques comarcals per al diversitat sexual i de gènere.

☒ Acció no realitzada.

1.6.2. Organització d'activitats en motiu de les dates significatives LGBTI.

☒ Acció realitzada.

Línia 2. Impulsar en els diferents àmbits de la política comarcal actuacions per tal de promoure l'eradicació de l'LGTBIfòbia, fomentant una societat més inclusiva.

OBJECTIU GENERAL: Incidir en diferents àmbits de la política comarcal per tal de promoure l'eradicació de l'LGTBIfòbia i la creació d'una comarca més inclusiva.

Objectiu específic 2.1. Informació i acompanyament.

2.1.1. Promoure el coneixement sobre les realitats del col·lectiu LGBTI.

☐ Acció no realitzada.

2.1.2. Incorporar la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere en els serveis d'atenció a la dona.

☒ Acció realitzada.

2.1.3. Establir un programa d'associacionisme que ofereixi a les entitats del territori un espai d'intercanvi i trobada.

☒ Acció realitzada.

2.1.4. Oferir serveis especialitzats d'informació, primera atenció, assessorament i programació d'activitats en el marc d'un Centre Comarcal de Recursos LGBTI.

☐ Acció no realitzada.

Objectiu específic 2.2. Ensenyament.

2.2.1. Lluitar contra l'assetjament LGTBfòbic en l'àmbit educatiu.

☐ Acció no realitzada.

2.2.2. Creació d'un banc de bones pràctiques.

☐ Acció no realitzada.

2.2.3. Recursos disponibles per a professorat

☐ Acció en fase d'elaboració.

2.2.4. Elaboració d'un recurs pedagògic específic sobre la diversitat sexual i de gènere.

☒ Acció realitzada.

2.2.5. Difusió de recursos sobre la temàtica LGBTI a casals de joves i espais.

☐ Acció no realitzada.

2.2.6. Organització de xerrades amb les Ampa/Afa

☐ Acció no realitzada.

Objectiu específic 2.3. Cultura i visibilitat.

2.3.1. Promoure esdeveniments i recolzar iniciatives de les organitzacions de visibilitat del col·lectiu LGBTI.

☒ Acció realitzada.

2.3.2. Difondre la memòria i les aportacions de les persones LGBTI al llarg de la història.

☐ Acció no realitzada.

2.3.3. Presència d'associacions LGTBI en les fires comarcals.

☐ Acció no realitzada.

2.3.4. Organització de conta-contes, on es mostri la diversitat sexual.

☐ Acció no realitzada.

Objectiu específic 2.4. Salut, drets sexuals i reproductius.

2.4.1. Incorporar la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere en les polítiques de salut.

☐ Acció no realitzada.

2.4.2. Conèixer el servei Trànsit.

☒ Acció realitzada.

Objectiu específic 2.5. Vides lliures de violència.

2.5.1. Reforçar els mecanismes de denúncia i acompanyament en casos d'LGTBIfòbia

☒ Acció realitzada.

2.5.2. Previsió que el Consell Comarcal del Baix Ebre es pugui presentar com a acusació particular en casos d'agressions

☒ Acció realitzada.

2.5.3. Establir recursos per a l'atenció a les persones LGTBI en situació de violència a la parella.

☒ Acció realitzada.

Objectiu específic 2.6. Interculturalitat i migracions.

2.6.1. Incorporació d'activitats LGTBI amb una perspectiva intercultural.

☐ Acció no realitzada.

2.6.2. Incorporar la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere en les polítiques d'atenció i acollida a immigrants.

☒ Acció realitzada.

Objectiu específic 2.7. Àmbit laboral.

2.7.1. Millorar l'ocupació de les persones LGTBI amb dificultats d'inserció laboral, especialment de les dones trans*.

☒ Acció realitzada.

2.7.2. Incorporar la perspectiva de diversitat i de gènere en totes les accions d'ocupació del Consell Comarcal del Baix Ebre.

☒ Acció realitzada.

2.7.3. Combatre la discriminació i l'assetjament en l'entorn laboral

☒ Acció realitzada.

2.7.4. Distribució dels materials sobre el col·lectiu LGTBI en l'àmbit laboral a les empreses de la comarca.

☐ Acció no realitzada.

Objectiu específic 2.8. Esports i oci nocturn.

2.8.1. Desenvolupar actuacions que promoguin la visibilitat del col·lectiu LGTBI i l'erradicació de les actituds i dels insults LGTBIfòbics en les competicions esportives.

☒ Acció realitzada.

2.8.2. Realitzar formació específica adreçada als professionals de l'oci nocturn.

☒ Acció realitzada.

Objectiu específic 2.9. Acció social i cicles de vida.

2.9.1. Incorporar la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere en les accions de l'Ebasp del CCBE.

☐ Acció no realitzada.

2.9.2. Realització d'una jornada tècnica de formació per a professionals de l'Ebasp sobre els reptes en l'àmbit dels serveis socials des d'una perspectiva de diversitat de gènere.

☒ Acció realitzada.

2.9.3. Promoure la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere en els serveis i programes de joventut.

☒ Acció realitzada.

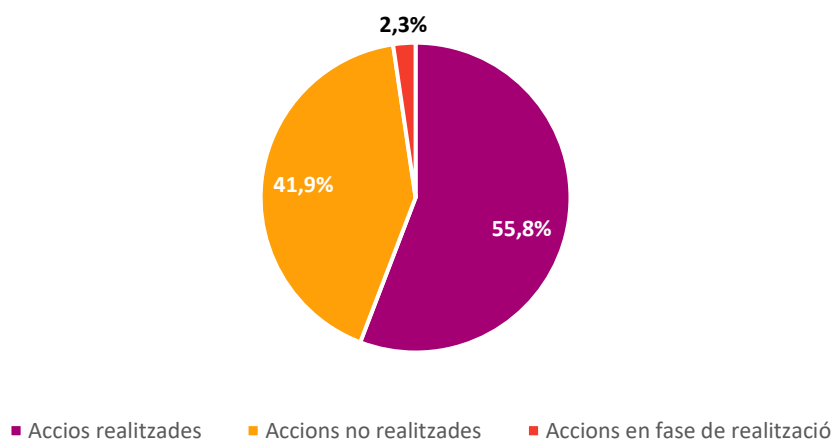
2.9.4. Promoure la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere en els serveis i programes adreçats a la gent gran.

☒ Acció realitzada.

3. Conclusions i propostes de millora.

En analitzar la implementació de les accions previstes per l'execució del I Pla Comarcal per la Diversitat Sexual i de Gènere del Consell Comarcal del Baix Ebre - Mesures per a la Igualtat LGBTI (2020-2024), destaca un acompliment mitjà del nombre d'actuacions executades i, per tant, un acompliment suficient del Pla.

Gràfic 1. Número total d'accions planificades pel I Pla Comarcal per la Diversitat Sexual i de Gènere del Consell Comarcal del Baix Ebre.

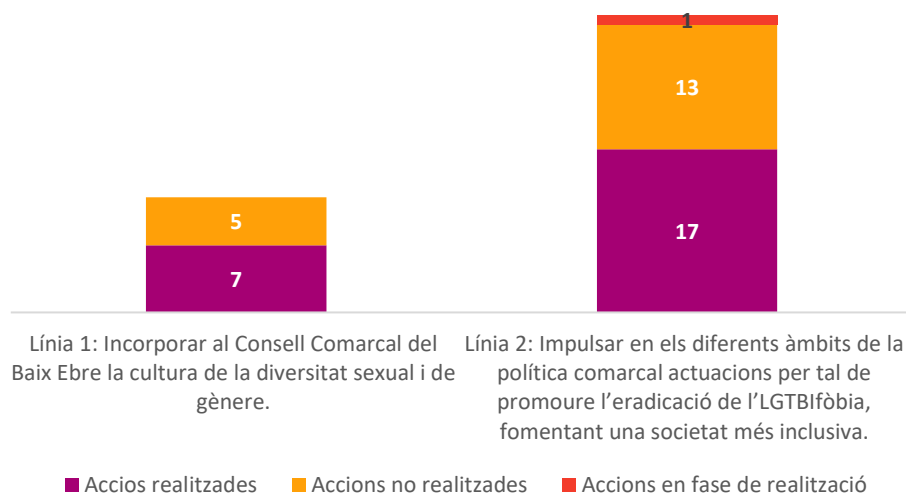

Font: elaboració pròpia.

Tal com mostra el gràfic 1, s'han realitzat satisfactòriament el 55,8% de les accions planificades per al desenvolupament del Pla. Això són poc més de la meitat de les accions previstes. Queden en un 41,9% les accions no realitzades i hi ha un 2,3%, és a dir, una acció, que s'ha desenvolupat parcialment.

Mirant els números totals, les accions a desenvolupar eren 43, de les quals s'han acomplert 24 i han quedat 19 sense poder-se desenvolupar. D'aquestes 19, n'hi ha una que s'ha desenvolupat parcialment.

Gràfic 3. Comparativa d'accions planificades i realitzades distribuïdes en línies estratègiques. Informació en número d'accions totals.

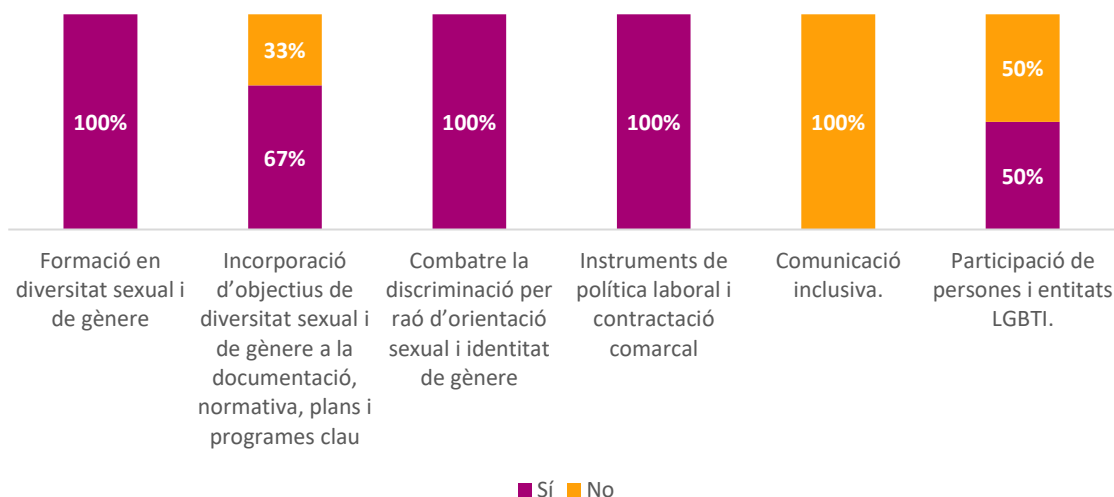

Font: elaboració pròpia.

En relació amb el nivell d'assoliment de les accions segons línies estratègiques, destaca una implementació molt equilibrada entre les diverses línies. **El grau d'acompliment de les accions de les línies 1 i 2 ha sigut de 58% i 55% respectivament.** Si bé la segona línia comptava amb moltes més accions, a escala percentual no hi ha diferències destacables en el desenvolupament de les accions per línia estratègica.

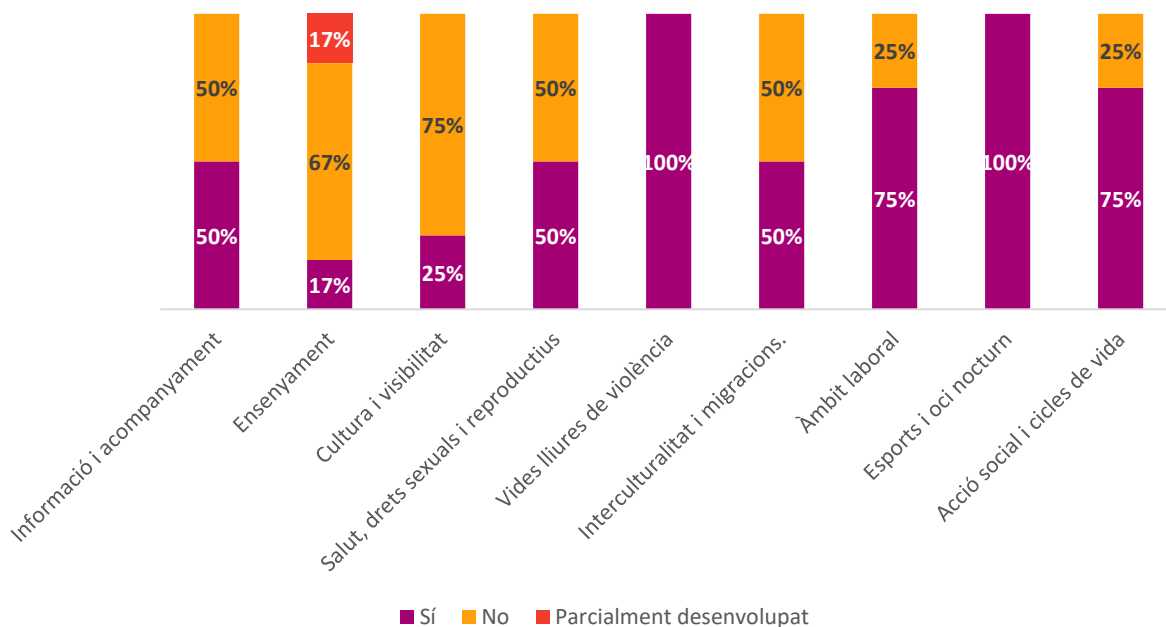
Cal tenir en compte que **una de les accions d'aquesta segona línia de treball va tenir a la pràctica un compliment parcial**, ja que en l'acció de recursos per a professorat, es van facilitar aquests recursos només en els casos necessaris en els quals s'han trobat alguna situació delicada on s'ha facilitat material, però no s'ha fet de manera general.

Gràfic 3. Comparativa d'accions planificades i realitzades distribuïdes en objectius de la línia 1. Informació en percentatge.

Font: elaboració pròpia.

Gràfic 3. Comparativa d'accions planificades i realitzades distribuïdes en objectius de la línia 2. Informació en percentatge.

Font: elaboració pròpia.

Si mirem amb detall els objectius dins de cada línia estratègica, s'observa una implementació molt desigual segons cada àrea de treball.

En primer lloc, en mirar amb deteniment la línia 1, destaca positivament la **"Formació en diversitat sexual i de gènere", "Combatre la discriminació per raó d'orientació sexual i identitat de gènere" i "Instruments de política laboral i contractació comarcal" amb el 100% de les accions acomplertes**. En segon lloc, l'objectiu de **"Comunicació inclusiva" estava format per 3 accions que no s'han dut a terme**, i, en tercer lloc, amb un compliment mitjà trobem la "Incorporació d'objectius de diversitat sexual i de gènere a la documentació, normativa, plans i programes clau" i "Participació de persones i entitats LGBTI", amb un 67% i un 50% d'acompliment, respectivament.

En observar la línia 2, **destaca positivament la implementació del 100% de les accions en l'objectiu de "Vides lliures de violències", que comptava amb 3 accions complertes, i "Esports i oci nocturn", amb 2 accions acomplertes**. Dins aquesta segona línia, l'objectiu que més accions tenia previstes és **"Ensenyament", on hi havia 6 accions previstes de les quals només se n'ha desenvolupat una totalment i una altra parcialment**.

L'objectiu de "Cultura i visibilitat" també destaca com un dels objectius menys desenvolupats amb només 1 acció complerta (el 25%).

Taula 1. Accions acomplertes i no realitzades, per línies estratègiques.

Línia estratègica	Accions
Línia 1: Incorporar al Consell Comarcal del Baix Ebre la cultura de la diversitat sexual i de gènere.	12
✓ 58%	7
✗ 42%	5
Línia 2: Impulsar en els diferents àmbits de la política comarcal actuacions per tal de promoure l'eradicació de l'LGTBIfòbia, fomentant una societat més inclusiva.	31
✓ 55%	17
✗ 42%	13
↗ 3%	1
Total	43
✓ Accions acomplides: 55,8%	23

☒ Accions no acomplides durant el segon any del II Pla Intern per a l'Equitat de Gènere: 41,9%	19
☒ Accions acomplides parcialment: 2,3%	1

Font: elaboració pròpia.

Taula 2. Accions acomplertes i no realitzades, per objectius, de la línia estratègica 1.

Línia estratègica 1	Accions
Objectiu 1: Formació en diversitat sexual i de gènere.	1
☒ 100%	1
☒ 0%	0
Objectiu 2: Incorporació d'objectius de diversitat sexual i de gènere a la documentació, normativa, plans i programes clau.	3
☒ 67%	2
☒ 33%	1
Objectiu 3: Combatre la discriminació per raó d'orientació sexual i identitat de gènere.	1
☒ 100%	1
☒ 0%	0
Objectiu 4: Instruments de política laboral i contractació comarcal.	2
☒ 100%	2
☒ 0%	0
Objectiu 5: Comunicació inclusiva.	3
☒ 0%	0
☒ 100%	3

Objectiu 6: Participació de persones i entitats LGBTI.	2
☒ 50%	1
☐ 50%	1
Total	12
☒ Accions acomplides: 58%	7
☐ Accions no acomplides: 42%	5

Font: elaboració pròpia.

Taula 3. Accions acomplertes i no realitzades, per objectius, de la línia estratègica 2.

Línia estratègica 2	Accions
Objectiu 1: Informació i acompanyament	4
☒ 50%	2
☐ 50%	2
Objectiu 2: Ensenyament	6
☒ 17%	1
☐ 67%	4
☐ 17%	1
Objectiu 3: Cultura i visibilitat	4
☒ 25%	1
☐ 75%	3
Objectiu 4: Salut, drets sexuals i reproductius	2
☒ 50%	1
☐ 50%	1
Objectiu 5: Vides lliures de violència.	3
☒ 100%	3
☐ 0%	0
Objectiu 6: Interculturalitat i migracions.	2
☒ 50%	1

☒ 50%	1
Objectiu 7: Àmbit laboral.	4
☒ 75%	3
☒ 25%	1
Objectiu 8: Esports i oci nocturn.	2
☒ 100%	2
☒ 0%	0
Objectiu 9: Acció social i cicles de vida.	4
☒ 75%	3
☒ 25%	1
Total	31
☒ Accions acomplides: 55%	16
☒ Accions no acomplides: 42%	14
☒ Accions acomplides parcialment: 3%	1

L'execució del Pla ha estat irregular en molts camps, a causa dels recursos disponibles. Tot i això, destaca molt positivament la voluntat del personal tècnic per realitzar les accions i la implicació en tot allò que ha estat al seu abast. Cal fer menció que a l'inici del Pla, el personal tècnic LGTBI no comptava amb una dedicació a temps complet i això va provocar que fos més complicat el seu desenvolupament en els primers períodes. En el darrer any la incorporació del personal tècnic LGTBI ja és a temps complert i s'ha fet veure en un increment de les accions planificades complertes. Tot i això, és necessari remarcar que, de cara al futur Pla LGTBI, caldria un compromís més gran del Consell Comarcal per a acabar d'incorporar la transversalitat al Pla i també per dotar de recursos econòmics les accions previstes.

És important donar un impuls a aquells objectius que en el darrer pla s'han quedat amb un 0% de les accions dutes a terme, com és el "Llenguatge inclusiu".

Finalment, destaca la formació feta en orientació sexual, diversitat de gènere i expressió de gènere i per a la sensibilització i la no discriminació de les persones LGTBI+. Tot seguit es detallen el conjunt d'accions formatives que s'han fet per al personal del Consell Comarcal o per a la ciutadania.

Taula 4. Accions formatives.

Acció Formativa	Personal	Persones Assistents
Com afrontar la discriminació LGBTI+. Plataforma Snackson.	Àrea de Serveis a les Persones (Serveis Socials Bàsics, Servei d'Intervenció Sòcioeducativa,...) Àrea Infància i Adolescència (SEAIA, SIFE, ICIF)	15
Estratègies per garantir els drets de les persones LGTBI+ i contra la discriminació. Presencial a l'Escola d'Administració Pública de Catalunya i l'IFE-Serveis Territorials Terres de l'Ebre.	Àrea de Serveis a les Persones (Serveis Socials Bàsics, Servei d'Intervenció Sòcioeducativa,...) Àrea Infància i Adolescència (SEAIA, SIFE, ICIF)	4
Igualtat i diversitat LGTBI+	Beneficiaris/es del Programa Treball i Formació 2023.	11
Formació en matèria LGTBI als càrrecs electes del Consell Comarcal	Consellers i Conselleres	23
Parlem de Diversitat al Centre Cívic i Comunitari de Tortosa	Ciutadania.	20
TOTAL		73

Per cloure, és destacable l'esforç que s'ha fet per tal de realitzar el seguiment del Pla, que queda palès en l'acompliment de més de la meitat de les accions previstes tenint en compte els pocs recursos que s'hi ha destinat.

Annex 2. Relació de les persones que han format part del Grup Motor de Seguiment del Pla LGBTI

Nom i cognoms	Institució / Càrrec
Cinta Garcia Vilanova	Consellera Igualtat i Feminismes del CCBE
Neus Guiu	Gerència del CCBE
Josep Miralles i Inés Solé	Coordinació Àrea Serveis a les Persones: Serveis Socials /Infància/ Igualtat i Feminismes
Silvia Yagüe	Coordinadora SIAD
Carmen Romera	Tècnica Equitat
Mon Rodriguez	Prensa-Difusió corporativa
Josep Luque	Promoció Empresarial i Polítiques d'Ocupació
Imma Medina	Pla Envel·liment Km0
Laura Bertomeu	Persones Migrades
Sandra Bertomeu	SEAIA
Rosa Alegria / Eva Llambrich	Joventut
Blanca Moreno Triguero	Consultoria MIT
Xavier Curto	Tècnic del SAI

Annex 3. Relació de les persones i entitats entrevistades

Nom i cognoms	Entitat / Servei
Xavier Curto	Tècnic del SAI
Silvia Yagüe	Coordinadora SIAD
Carmen Romera	Tècnica Equitat
Roger Font Montornés John Beltran Vidiella	Associació Cultural i LGTBI+ Okay Productions
Lluís Cid Prieto	URVisibles
Emilio Escalona Ramiro Marocchi	La Bassa Mar